

RAPORT ZBP

Portfel Studenta

Edycja V, Październik 2020 r.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

AKTYWNY
STUDENT

SPIS TREŚCI

Student w Polsce i na świecie.....	5
Portfel studenta	13
Zakwaterowanie studenta.....	17
Finansowy portret studenta.....	23
Wiedza finansowa studentów.....	32
Student w cyberprzestrzeni.....	38
Student a rynek pracy	43

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

kiedy w październiku ubiegłego roku, studenci rozpoczynali kolejny cykl zajęć dydaktycznych, nikt nie podejrzewał, że jego druga połowa upłynie pod znakiem ogromnego wyzwania, wynikającego z sytuacji epidemiologicznej na całym świecie. Realia pandemii COVID-19, wymagały błyskawicznego dostosowania się całego systemu szkolnictwa wyższego do nowej rzeczywistości. Dziś, na starcie roku akademickiego 2020/2021 jej skutki dla studentów sięgają jednak o wiele dalej niż tylko do odbywania zajęć i egzaminów w formule online.

Według wyników badań z lipca br., przeprowadzonych wśród osób w wieku 18-24 lata na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości, ponad połowa ankietowanych (54%) wskazała, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy ich sytuacja materialna pogorszyła się. Jednocześnie, jak wynika z corocznych symulacji publikowanych w Raporcie "Portfel Studenta", rosną koszty utrzymania się w mieście akademickim. W minionym roku orientacyjna kwota wydatków wynosiła ponad 2100 zł, podczas gdy symulacja na 2020 r. zakłada ponad 2600 zł.

Składowe miesięcznego rachunku studenta to przede wszystkim zakwaterowanie, czesne za studia (w przypadku studiów niestacjonarnych) oraz żywienia. Obecnie, sytuacja w Polsce zwłaszcza w dziedzinie najmu studentckiego jest szczególnie dynamiczna z powodów epidemiologicznych i trybów funkcjonowania uczelni, jednak już zarysowują się pewne tendencje.

Jak wynika z badania „Studenci na rynku nieruchomości” przygotowanego w lipcu br. przez AMRON i WIB, dotychczas pandemia wpłynęła na sytuację mieszkaniową aż 63% studentów w Polsce. Prawie co trzeci student zerwał lub zawiesił umowę najmu i wyprowadził się z miasta, w którym studiował. Ponadto, 30% ankietowanych stwierdziło, że opłaty mieszkaniowe obniżyły się w związku z decyzją o zawieszeniu zajęć stacjonarnych na uczelniach.

Bez względu na wysokość miesięcznych wydatków, cenną umiejętnością jest wykształcenie w sobie nawyku regularnego odkładania pieniędzy. Jak wskazują dane WIB, powyżej 250 zł miesięcznie potrafi zaoszczędzić aż 47% młodych Polaków, przy czym 15% odkłada kwotę nawet powyżej 500 zł. Tegoroczny Raport, dostarcza również ciekawych wniosków w zakresie oceny przez młodych Polaków własnego potencjału finansowego. Na tle swoich rówieśników, studenci w blisko 40% uważają, że ich status materialny jest podobny do reszty grupy. Z kolei blisko 30% uznaje się za lepiej sytuowanych.

Zarządzanie finansami dla młodych Polaków, jeszcze przed marcowym lockdownem, wiązało się z korzystaniem z kanałów zdalnych bankowości. Wyniki ankiety WIB i Parlamentu Studentów RP wskazują, że co najmniej raz dziennie z aplikacji bankowej korzysta w Polsce co trzeci student (34%), a blisko połowa (49%) używa jej minimum raz w tygodniu. Co ważne, większość z młodych użytkowników pamięta nie tylko o wygodzie, ale i bezpieczeństwie. Ponad połowa (58%) ma zainstalowane oraz - co ważne - aktualne oprogramowanie antywirusowe na smartfonie. Jednak z drugiej strony aż 30% młodych Polaków nie posiada, a 12% nie wie czy posiada oprogramowanie, które w skrajnych przypadkach może zabezpieczyć przed utratą ważnych danych czy środków na koncie.

Zresztą, brak lub niedostateczny poziom szeroko rozumianej wiedzy finansowej to wciąż duża bolączka. Jak wynika z tegorocznego badania WIB i Fundacji GPW "Poziom wiedzy finansowej Polaków", zdecydowanie najgorzej (jako słabą lub bardzo słabą) znajomość podstaw oceniają osoby młode w wieku studenckim, czyli 18-24 lata (83%). Ponadto, blisko co drugi badany (48%) przyznał, że przy podpisywaniu umów finansowych sprawdza jedynie podstawowe zapisy i zgodność danych osobowych, a 7% podpisuje takie dokumenty bez jakiegokolwiek zapoznania się z ich treścią.

Mamy nadzieję, że Raport "Portfel Studenta 2020", uzupełniony o kilka mini-poradników, będzie nie tylko źródłem ciekawych danych i informacji, ale także praktycznej wiedzy, niezbędnej do bezpiecznego funkcjonowania (prawie) dorosłych polskich studentów.

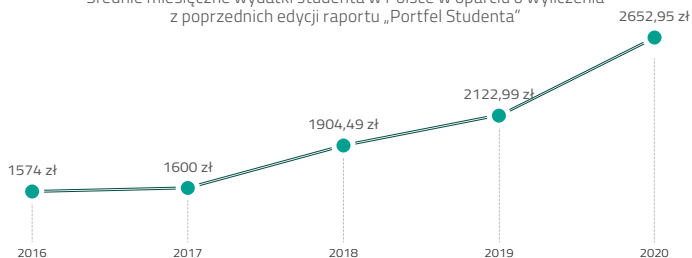
Inspirującej lektury!

Związek Banków Polskich

PORTFEL STUDENTA 2020 – KILKA LICZB NA POCZĄTEK

Wydatki studenta blisko płacy minimalnej

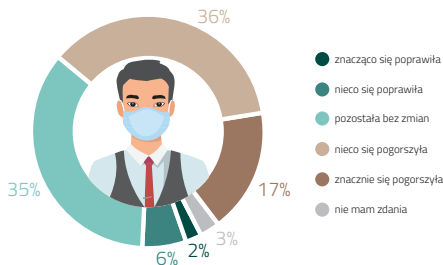
Średnie miesięczne wydatki studenta w Polsce w oparciu o wyczerpanie z poprzednich edycji raportu „Portfel Studenta”

Źródło: Opracowanie własne

Koronawirus uderzył w finanse studentów

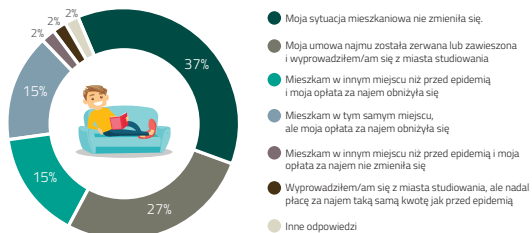
Czy w związku z pandemią COVID-19 Twoja sytuacja finansowa i materialna w ciągu ostatnich 3 miesięcy

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Pollster na zlecenie WIB, 2020

Ponad 60% studentów doświadczyło zmiany wyników zakwaterowania

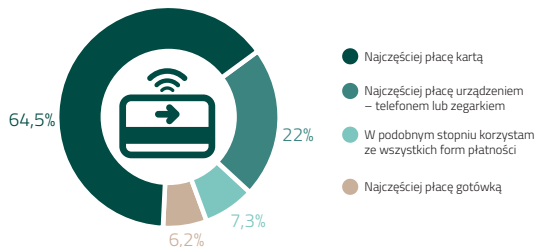
Wpływ pandemii na sytuację mieszkaniową studentów stacjonarnych

Źródło: Raport „Studenti na rynku nieruchomości”, AMRON i WIB, 2020

Studenci bezgotówkowi

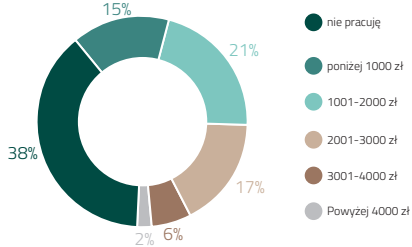
Jaką formę płatności preferujesz na co dzień?

Źródło: Ankieta „Aktywny Student: Aktywność-Finanse-Prawa Studenta”, WIB i Parlament Studentów RP, 2020

Ponad 60% studentów w Polsce pracuje

Ile obecnie zarabiasz miesięcznie „na rękę”?

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Partner na zlecenie WIB, 2020

STUDENT W POLSCE I NA ŚWIECIE

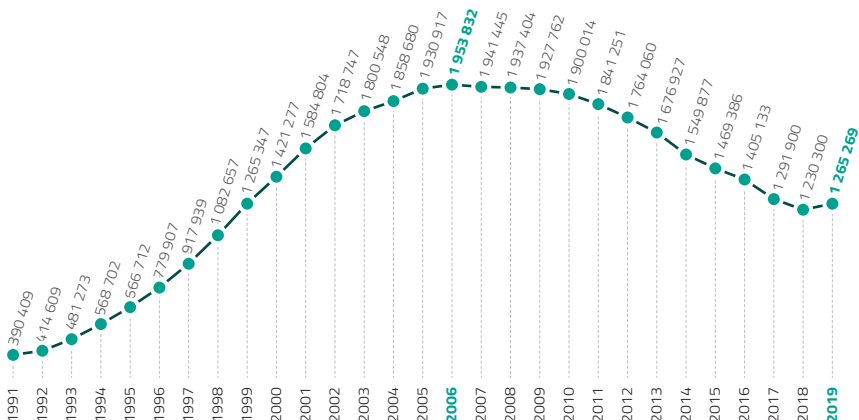
LICZBA STUDENTÓW W POLSCE

Wiele młodych osób w szkołach średnich zadaje sobie pytanie – czy warto podjąć studia? Już w tym okresie większość staje przed bardzo ważną decyzją, jaką jest określenie kierunku rozwoju kariery zawodowej. Zdobywanie doświadczenia, rozwój naukowy, pogłębianie umiejętności miękkich, przystosowanie się do warunków pracy w zespole i wiele innych argumentów zachęca młodych ludzi do wyboru pomiędzy podjęciem studiów a zakończeniem edukacji na poziomie szkoły średniej. W tym roku grupa studentów, czyli osób, które zdecydowały się na poszerzenie kompetencji teoretycznych i praktycznych w szkole wyższej, jest większa niż w roku poprzednim. Tegoroczne statystyki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wskazują, że na koniec roku 2019 w polskich uczelniach kształciło się 1 265 269 studentów. Względem zeszłorocznego pomiaru liczba studentów wzrosła, jednak nadal odczuwalne są skutki niżu demograficznego. Łączna liczba osób studiujących jest porównywalna do np. liczby obywateli Cypru (ok. 1 mln 297 tysięcy osób).

Zgodnie z Ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* kierunki wybierane przez wszystkich studentów są określone profilem ogólnoakademickim lub praktycznym. Z danych statystycznych wynika, że jedynie 34% studentów decyduje się podjąć studia o profilu praktycznym, co wiąże się z realizacją większej liczby godzin praktyk.

W Polsce studiuje ok. 1,2 mln osób

Liczba studentów w Polsce w latach 1991–2019

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Większość wybiera studia o profilu ogólnoakademickim

Podział liczby studentów ze względu na profil kierunku

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Rośnie dominacja dziewczyn wśród studiujących

Podział liczby studentów według płci

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Niezmienne od kilku lat na studiach w znacznej przewadze liczebnej są kobiety, co można było zauważyć już w poprzednich edycjach Raportu "Portfel Studenta". Zgodnie z danymi MNISW w łącznej liczbie studiujących studentki przeważają aż o 16%. Warto jednak zauważyć tendencję wzrostową. Według raportu "Kobiety na Politechnikach 2007 - 2017" w roku akademickim 2007/2008 kobiety stanowiły 56% ogółu studentów, co daje o 2 p. p. mniej niż obecnie. Jednocześnie istotne jest, że liczba kobiet przeważa zarówno na kierunkach o profilu ogólnoakademickim, jak i praktycznym i rośnie z każdym rokiem również w uczelniach technicznych.

NAJCHĘTNIEJ WYBIERANE KIERUNKI STUDIÓW

Rok akademicki 2019/2020 był czasem rozpoczęcia studiów przez ponad 424 000 osób. Spośród nich ponad 100 tysięcy podjęło kontynuację nauki na studiach drugiego stopnia, natomiast pozostali pozytywnie przeszli etap rekrutacji na studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie. Młodzi ludzie od wielu lat wybierają studia w Polsce spośród bardzo szerokiej oferty uczelni publicznych i niepublicznych. Dużym zainteresowaniem cieszą się zarówno uniwersytety, jak i uczelnie techniczne czy ekonomiczne.

Niezmiennie od kilku lat liderem wśród kierunków studiów jest informatyka, ponieważ o miejsce na tym kierunku skutecznie starało się aż 32 680 osób. Podobnie jak w latach poprzednich zaraz za informatyką uplasowała się psychologia oraz zarządzanie. Tym razem psychologia wyprzedziła zarządzanie względem minionego roku o 2901 kandydatów. Zaraz za podium najciekawszych kierunków studiów znalazły się: kierunek lekarski (z wyłączeniem uczelni medycznych, które nadzoruje minister zdrowia), prawo, ekonomia, filologia angielska, finanse i rachunkowość, budownictwo oraz logistyka.

MNiSW przeprowadziło również badanie dotyczące kierunków, na które najtrudniej było się dostać. Aż 26 kandydatów na jedno miejsce aplikowało na orientalistykę-japonistykę, a przyszli matematycy oraz analitycy danych byli zmuszeni pokonać na starcie aż 22 chętnych. Równie dużo zainteresowanych było na kierunki studiów tj. orientalistyka-sinologia (19,5 osoby na 1 miejsce), sztuki nowoczesne – Design now! (16), elektromobilność (15,9), komunikacja wizerunkowa (15,7), mechanika i projektowanie maszyn (15,7), realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia (15,3), Media Design i marketing wizerunkowy (15).

Informatycy w natarciu

Najchętniej wybierane kierunki studiów

32 680

INFORMATYKA

25 831

PSYCHOLOGIA

22 930

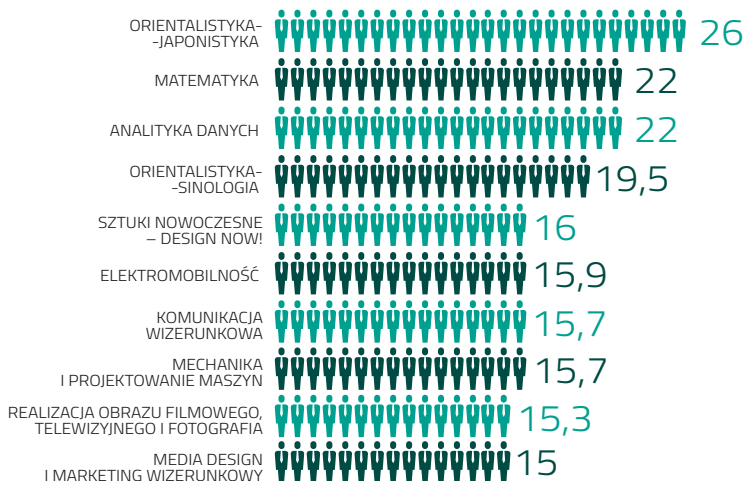

ZARZĄDZANIE

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Zostać studentem orientalistyki? Challenge accepted

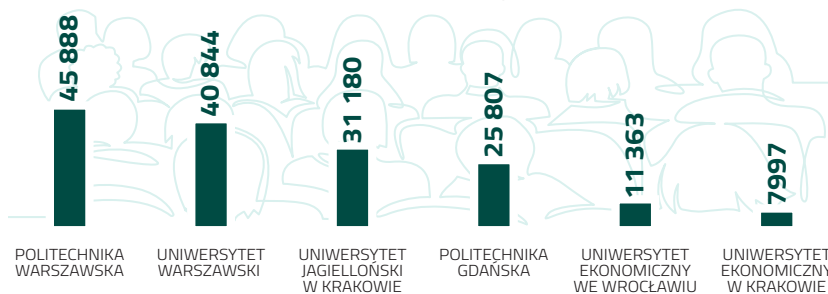
Najwięcej kandydatów na jedno miejsce wg kierunków studiów w Polsce

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Jak studia to do Warszawy

Najwięcej kandydatów na studia wg uczelni w Polsce

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Coraz więcej osób decyduje się ukończyć studia pierwszego stopnia z tytułem inżyniera. Dane wskazują jasno, iż najwięcej kandydatów na jedno miejsce odnotowały trzy politechniki (warszawska, gdańska i poznańska), natomiast tuż za nimi był uniwersytety ekonomiczne w Krakowie oraz we Wrocławiu.

Kierunki nowotechnologiczne wybiera coraz więcej kobiet. Od 2014 do 2019 roku udział studentek na ww. kierunkach wzrósł z 14 do 16%. Mimo to z badań wynika, że kierunki

Najpopularniejsze kierunki studiów wśród kobiet

KOSMETOLOGIA (99 % kobiet)
PEDAGOGIKA (95 % kobiet)
ARCHITEKTURA WNĘTRZ (94 % kobiet)
PIELĘGNIARSTWO (94 % kobiet)
KYNOLOGIA (92 % kobiet)
WZORNICTWO (86 % kobiet)
ARCHITEKTURA KRAJOBRAZU (86 % kobiet)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Raport „Kobiety na politechnikach 2020”

te, nawet w uczelniach, w których w większości kształcą się kobiety, są bardziej oblegane przez mężczyzn. Z Raportu „Kobiety na politechnikach 2020” wydanego przez Fundację Perspektywy wynika, że spośród uczelni publicznych największą popularnością wśród kobiet cieszą się uczelnie pedagogiczne oraz medyczne, gdzie kobiety stanowią nawet $\frac{3}{4}$ wszystkich studentów. Natomiast na politechnikach studentki stanowią 36% ogółu studiujących, z czego najczęściej wybierają kierunki nietechnologiczne. Liderem wśród najczęściej wybieranych kierunków studiów przez kobiety jest kosmetologia, pedagogika i architektura wnętrz. Kierunek, na którym kobiety stanowią zaledwie 4% wszystkich studentów to „Samochody i bezpieczeństwo w transporcie drogowym”.

NAUKOWCY I BADACZE W SZKOŁACH WYŻSZYCH

Polska pod względem liczby szkół wyższych porównywana jest do „raju akademickiego”. To efekt możliwości jakie mają młodzi ludzie wybierając miasto oraz uczelnię, w której chcą studiować. Aktualnie w naszym kraju funkcjonują 132 uczelnie publiczne oraz 248 niepublicznych. Tak duże możliwości przekładają się również na zatrudnienie pracowników uczelni.

Według danych, przedstawionych podczas Dnia Nauki Polskiej w marcu br., naukowcy w Polsce wykonują swoją pracę w aż 645 podmiotach. Oprócz wymienionych uczelni są to jeszcze instytuty badawcze (115), jednostki naukowe PAN (77), uczelnie kościelne (16), instytuty międzynarodowe (3) oraz inne jednostki (54). Największa liczba badaczy pracuje na uczelniach publicznych – aż 62 000 osób. Porównując dane statystyczne, można zauważyć spadek liczby badaczy na przestrzeni dwóch lat – z 88 000 do 81 000.

Liczba naukowców w jednostkach badawczych

UCZELNIE PUBLICZNE

62 000

INSTYTUTY BADAWCZE

7600

JEDNOSTKI NAUKOWE PAN

5400

UCZELNIE NIEPUBLICZNE

3900

UCZELNIE KOŚCIELNE

1300

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://www.prawo.pl/student/liczba-studentow-w-polsce-1-2-mln,498019.html> (dostęp: sierpień 2020)

Liczba uczelni w Polsce

UCZELNIE PUBLICZNE

132

UCZELNIE NIEPUBLICZNE

248

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <https://www.prawo.pl/student/liczba-studentow-w-polsce-1-2-mln,498019.html> (dostęp: sierpień 2020)

STUDIA NA ŚWIECIE – NIE TAKA ŁATWA (I TANIA) SPRAWA

Wiele firm przeprowadza badania najlepszych uczelni na świecie. Porównując jedne z najpopularniejszych rankingów publikowanych przez Szanghajski Uniwersytet Jiao Tong oraz firmę Quacquarelli Symonds, spośród wskazanych uczelni z TOP 10, to samo (drugie) miejsce zajmuje Stanford University. Pozostałe uczelnie znacznie się od siebie różnią. Według Listy Szanghajskiej, w której pod uwagę bierze się m.in. liczbę absolwentów oraz pracowników, którzy otrzymali Nagrodę Nobla lub Medal Fieldsa, publikacji w czasopismach „Nature” lub „Science” czy najczęściej cytowanych naukowców, najlepszą uczelnią jest niezmiennie Harvard University. Natomiast według rankingu firmy Quacquarelli Symonds, w którym podczas oceny bierze się pod uwagę m.in. reputację uczelni na świecie, opinię pracodawców, czy też opinię naukowców, najlepszą uczelnią jest Massachusetts Institute of Technology.

Na tzw. Liście Szanghajskiej znajdują się również polskie uczelnie. Pierwsze miejsce wśród nich zajmuje Uniwersytet Jagielloński, następnie Uniwersytet Warszawski oraz Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie. Wymienione uczelnie klasyfikują się poniżej 300. miejsca rankingowego.

Najlepsze uczelnie na świecie

1	Harvard University	 Stany Zjednoczone
2	Stanford University	 Stany Zjednoczone
3	University of Cambridge	 Wielka Brytania
4	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	 Stany Zjednoczone
5	University of California, Berkeley	 Stany Zjednoczone
6	Princeton University	 Stany Zjednoczone
7	Columbia University	 Stany Zjednoczone
8	California Institute of Technology	 Stany Zjednoczone
9	University of Oxford	 Wielka Brytania
10	University of Chicago	 Stany Zjednoczone
301– 400	Uniwersytet Warszawski	 POLSKA
401– 500	Uniwersytet Jagielloński	 POLSKA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://www.shanghairanking.com/ARWU2020.html> (dostęp: sierpień 2020)

System szkolnictwa wyższego na świecie przedstawia się w bardzo zróżnicowany sposób. Amerykańskie szkolnictwo znacznie odbiega pod względem kosztów od standardów europejskich. Istnieje szereg możliwości wsparcia finansowego np. poprzez ubieganie się o stypendium udzielane przez władze federalne, władze stanowe i organizacje pozarządowe czy też macierzystą uczelnię. Według raportu firmy ubezpieczeniowej Aegon, najkosztowniejsze jest studiowanie w najlepszych uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych. Pierwsze miejsce zajmuje University of Pennsylvania, w którym koszt rocznego czesnego wynosi aż 57 700 dolarów, co w przeliczeniu oznacza 226 761 zł. Na podium znajduje się również Columbia University (224 827 zł) oraz Yale University (218 115 zł). Koszty wciąż rosną. Względem poprzednich lat, minimalne czesne wśród 10 najlepszych uczelni USA wynosi 187 600 zł, co oznacza wzrost o ponad 17 000 zł w ciągu roku. Należy jednak pamiętać, że wyjazd na studia za granicę to nie tylko czesne, ale również wpisowe, opłata za dokumenty lub działalność organizacji studenckich, jak i zakwaterowanie, wyżywienie, ubezpieczenie zdrowotne, książki itp.

Wysokość czesnego na świecie jest znacząco zróżnicowana. Opłaty za naukę w Niemczech nie przekraczają kwoty 622 euro za rok, w Wielkiej Brytanii wynoszą ponad 9000 funtów, a w Hiszpanii koszty wahają się od 1280 do 6800 euro rocznie. Zestawiając to z realiami polskimi, według danych z raportu, najwyższe czesne student płaci podejmując studia na

Prestiż kosztuje – i to niemało

UCZELNIA	CZESNE I OPŁATY DODATKOWE ZA 1 ROK [USD]	CZESNE I OPŁATY DODATKOWE ZA ROK [PLN]
Massachusetts Institute of Technology	\$53 790	211 395,20 zł
Stanford University	\$53 081	208 608,32 zł
Harvard University	\$47 948	188 435,74 zł
California Institute of Technology	\$52 600	206 718 zł
University of Chicago	\$49 809	195 750 zł
Princeton University	\$51 230	201 334 zł
Cornell University	\$52 029	204 474 zł
Yale University	\$55 625	218 606,25 zł
Columbia University	\$57 208	224 827 zł
University of Pennsylvania	\$58 045	228 106,50 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu firmy ubezpieczeniowej Aegon, 2020

kierunku “Aviation Law and Professional Pilot Licence” prowadzonym przez Uczelnię Łą-zarskiego w Warszawie, które wynosi 24 000 € (104 170 zł).

A MOŻE BYĆ ORYGINALNYM?

Znamy najczęściej wybierane kierunki studiów oraz uczelnie, do których najtrudniej się dostać. Wybierając je kierować się można przyszłymi zarobkami, czy też liczbą potencjalnych miejsc pracy. Jednak części osób zależy na oryginalności kierunków oraz kształceniu się z tematyki ciekawej i niepospolitej. W nieformalnej kategorii najciekawszych kierunków studiów w Polsce w większości uczelni jest przynajmniej jeden, którego nazwa i cel mocno intrygują. Zastanawiamy się często kto na nich studiuje, jednak na większości z nich kandydatów nie brakuje.

Wśród nietypowych kierunków studiów w Polsce znajdują się m.in. **muzyka w multime-diach** w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, **uprawa winorośli i winiarstwo** w Zachod-niopomorskim Uniwersytecie Technologicznym, **meblarstwo** w Szkole Głównej Gospo-darstwa Wiejskiego, **zielarstwo i fitoprodukty** w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie czy **cyberlingwistyka** w Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie. Za studiowanie na wymienionych kierunkach zapłacimy podobnie jak w przypadku tych często spotykanych.

muzyka w multimediami
3670 zł / semestr

meblarstwo
2700 zł / semestr

zielarstwo i fitoprodukty
1100 zł / semestr

cyberlingwistyka
3200 zł / semestr

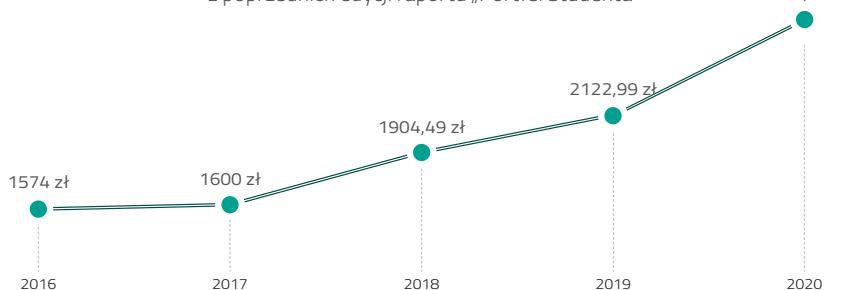
uprawa winorośli i winiarstwo
2200 zł / semestr

PORTFEL STUDENTA

Student wydaje więcej, bo chce czy musi? Studencki budżet z roku na rok jest coraz większy, ale jednocześnie ceny w sklepach, czy też innego rodzaju usługi poszły w górę. W minionym roku orientacyjna kwota wydatków studenta uczącego się w dużym mieście akademickim wynosiła ponad 2100 zł. Tegoroczna symulacja miesięcznego rachunku studenta zakłada wyższą kwotę, która (na przykładzie miasta Wrocław) wynosi 2652,95 zł.

Wydatki studenta blisko płacy minimalnej

Średnie miesięczne wydatki studenta w Polsce w oparciu o wycenienia z poprzednich edycji raportu „Portfel Studenta”

Źródło: Opracowanie własne

Podstawowe wydatki każdego studenta nie zmieniają się od lat, jednak ciągły wzrost cen powoduje, że studenci płacą więcej. Składowe miesięcznego rachunku studenta to przede wszystkim zakwaterowanie, chesne za studia (w przypadku studiów niestacjonarnych), komunikacja miejska oraz wyżywienie. Obecnie, sytuacja w Polsce np. w dziedzinie najmu studenckiego jest dynamiczna z powodów epidemiologicznych, stąd przedstawione w Raporcie ceny wciąż mogą ulegać zmianie, tak jak koszty w przypadku decyzji o studiowaniu zdalnym i pozostaniu w domu rodzinnym.

Podobnie jak w latach poprzednich największy procent wydatków studenckich stanowią koszty zakwaterowania oraz chesnego. Stawki cen za kształcenie są bardzo różnorodne, a wpływać na to może zarówno miasto akademickie, rodzaj kierunku, jak i wymagane materiały udostępniane przez uczelnię. Porównując wysokość chesnego kierunku informatyka w 5 wybranych uczelniach, średnia kwota wynosi ponad 2700 zł za semestr. Studia w formie niestacjonarnej na Politechnice Łódzkiej wymagają opłaty w wysokości 2819 zł za semestr, natomiast w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie –

Kalkulacja średnich miesięcznych wydatków studenta (we Wrocławiu)

WYDATEK	CENY (ORIENTACYJNE)
CZESNE ZA STUDIA (UNIwersytet WROCLAWSKI – KIERUNEK EKONOMIA)	589 ZŁ
POKÓJ W AKADEMIKU (UNIwersytet WROCLAWSKI)	OK. 560 ZŁ
ŻYwność I ALKOHOL	500 ZŁ
Ksero NOTATEK Z WYKŁADU	25 ZŁ
NETFLIX	34 ZŁ
WYJŚCIE NA IMPREZĘ ZE ZNAJOMYMI Z GRUPY (2 RAZY W MIESIĄCU)	100 ZŁ
WYJŚCIE NA RANDKĘ DO RESTAURACJI (2 RAZY W MIESIĄCU)	130 ZŁ
BILET MIESIĘCZNY	45 ZŁ
RACHUNEK ZA TELEFON	49 ZŁ
KSIĄŻKA NA ZAJĘCIA	25 ZŁ
KOSMETYKI I ARTYKUŁY CHEMICZNE	80 ZŁ
KARNET NA SIŁOWNIE	89,95 ZŁ
TAKSÓWKA (2 RAZY POWRÓT Z IMPREZY)	50 ZŁ
LUNCH W POBLISKIEJ RESTAURACJI (2 RAZY W TYGODNIU)	160 ZŁ
WYNAJEM ROWERU MIEJSKIEGO (2 RAZY W TYGODNIU PO GODZINIE JAZDY)	16 ZŁ
UBRANIA I POZOSTAŁE WYDATKI	200 ZŁ
SUMA	2652,95 ZŁ

Źródło: opracowanie własne

2800 zł. Politechnika Gdańska oraz Dolnośląska Szkoła Wyższa oferują studia informatyczne w kwocie 2650 zł. W bardzo podobnej kwocie (2675 zł) można podjąć studia w Wyższej Szkole Bankowej. A jak dla porównania wygląda czesne na kierunku ekonomicznym?

Publiczne szkoły wyższe oferują studia ekonomiczne w przedziale 2300 zł (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach) – 3950 zł (Szkoła Główna Handlowa) za semestr. Jednocześnie wybierając się na kierunek ekonomia warto wziąć pod uwagę uczelnie niepubliczne. W Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi za jeden semestr zapłacimy 1710 zł, natomiast w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie już 6400 zł.

Każda z tych kwot jest zależna od wielu czynników, które indywidualnie wycenia uczelnia.

Kolejnym znaczącym czynnikiem, w szczególności w dużych miastach akademickich, wpływającym na wydatki studenta jest komunikacja miejska. Często, kampus uczelni jest oddalony od miejsca zamieszkania oraz znacząco rozbudowany w różnych częściach miasta. Dojazdy na uczelnie to nie jedyne podróże miejskie studentów. Należy wziąć pod uwagę również powrót z wieczornych spotkań ze znajomymi lub zakupów czy kina. Wtedy najkorzystniejszą ofertą jest zakup biletu miesięcznego, który w każdym mieście oscyluje w okolicach 50 zł. Porównując największe miasta akademickie najtańsze przejazdy komunikacją miejską oferuje Olsztyn (koszt 40 zł miesięcznie) oraz Wrocław (45 zł). Natomiast najdrożej (choć obiektywnie rzecz ujmując, sieć komunikacyjna jest tu najbardziej rozbudowana) jest w Warszawie (55 zł) oraz Krakowie (53 zł). Studenci w Szczecinie mogą poruszać się komunikacją za 50 zł miesięcznie.

Istnieje również możliwość, ekonomicznego i bezpiecznego dla naszego środowiska, poruszania się rowerami. Nie każdy ma wyznaczone miejsce na parkowanie jednoślada lub możliwość przechowywania go w domu czy też garażu. Dlatego też, dużym ułatwieniem dla pasjonatów sportu jest wynajem rowerów miejskich. Każde większe miasto, w ramach ograniczenia smogu, oferuje korzystanie z alternatywnych i zdrowych dla organizmu oraz środowiska środków transportu. Studenci we Wrocławiu oraz Poznaniu mogą skorzystać z rowerów miejskich płacąc 2 zł za godzinę jazdy, a w Rzeszowie nawet już od 1,5 zł. Miasto Stołeczne Warszawa oferuje pierwsze 20 minut jazdy rowerem miejskim za darmo, a za 60 minut oraz każdą kolejną godzinę płatność wynosi symboliczną złotówkę. Krakowskie rowery miejskie można wynajmować w systemie abonamentowym. Korzystając z rowerów Wavelo należy opłacić

Bilet miesięczny (ze zniżką studencką)

Miasto	Cena
OLSZTYN	40 Zł
WARSZAWA	55 Zł
SZCZECIN	50 Zł
KRAKÓW	53 Zł
WROCLAW	45 Zł

Źródło: opracowanie własne

Na rowerze – tanio i eko

Miasto	Cena
WROCLAW	2 Zł / GODZINA
WARSZAWA	1 Zł / GODZINA
POZNAŃ	2 Zł / GODZINA
RZESZÓW	1,5 Zł / GODZINA
KRAKÓW	0,63 Zł / GODZINĘ (przy codziennej jeździe po 60 minut w miesiącu – abonament miesięczny)

Źródło: opracowanie własne

abonament miesięczny 19 zł za możliwość jazdy 60 minut dziennie lub 29 zł za 90 minut. Znacznie tańszą opcją jest abonament płatny raz w roku, który wynosi 179 zł za możliwość jazdy 60 minut dziennie lub 224 zł za 90 minut. Taka oferta jest najbardziej opłacalna we wszystkich miastach pod warunkiem korzystania z rowerów miejskich każdego dnia po 60 minut.

Sportowy tryb życia to nie tylko jazda rowerem. Coraz więcej osób w młodym wieku decyduje się również na siłownię. Popularne stały się zajęcia fitness, ale też treningi personalne. Decydując się na zakup karnetu nie należy liczyć się z dodatkowymi kosztami. Podstawą jest miesięczna opłata. Biorąc pod uwagę usługi realizowane przez tzw. sieciówki, różnica cen jest niewielka. Najdroższą ofertę tej samej firmy znaleźć można w Warszawie (99,95 zł), natomiast najniższą w Bydgoszcy i Białymstoku (79,95 zł).

W zdrowym ciele zdrowy duch
– karnet na siłownię

Miasto	Cena
WROCLAW	89,95 Zł / MIESIĄC
WARSZAWA	99,95 Zł / MIESIĄC
BIALYSTOK	79,95 Zł / MIESIĄC
GDAŃSK	89,95 Zł / MIESIĄC
BYDGOSZCZ	79,95 Zł / MIESIĄC

Źródło: opracowanie własne

Po aktywności fizycznej, student jest głodny 😊. Tymczasem, ceny w sklepach są bardzo zróżnicowane i należy podkreślić, że ceny żywności są jednymi z najszybciej rosnących. Najczęstsze wydatki studenta porównaliśmy na podstawie informacji od mieszkańców z różnych miast w Polsce. Średnie kwoty koszyka 5 podstawowych produktów są wyższe niż w minionym roku. Niestety, rzadko którego studenta stać na ciągłe stołowanie się w restauracjach. Dlatego większość zmuszona jest do samodzielnego przyrządzania śniadań, obiadów i kolacji. Rozwiązaniem, które zwykle skutkuje dużą oszczędnością czasu i finansów jest mieszkanie w domu rodzinnym, jednak nie każdy ma taką możliwość i chęć. Zawsze można liczyć na dostarczenie ukochanych siołków z gotowymi posiłkami od rodziców lub dziadków 😊. Lepsze to, niż codzienne jedzenie parówek lub tostów z ketchupem.

Koszyk spożywczy polskiego studenta – „must have”

Produkt	chleb	mleko	ryż	jogurt owocowy	ketchup	piwo
Cena najniższa	1,90 PLN Słupsk	2,18 PLN Gliwice	2,60 PLN Sosnowiec	1,10 PLN Gdańsk	3,20 PLN Lublin	3,50 PLN Częstochowa
Cena Średnia w Polsce	2,80 PLN	2,40 PLN	3,00 PLN	1,50 PLN	4,00 PLN	2,70 PLN
Cena najwyższa	3,99 PLN Wrocław	2,80 PLN Kraków	3,99 PLN Lublin	1,99 PLN Łódź	4,98 PLN Kraków	2,40 PLN Poznań

Źródło: Opracowanie własne

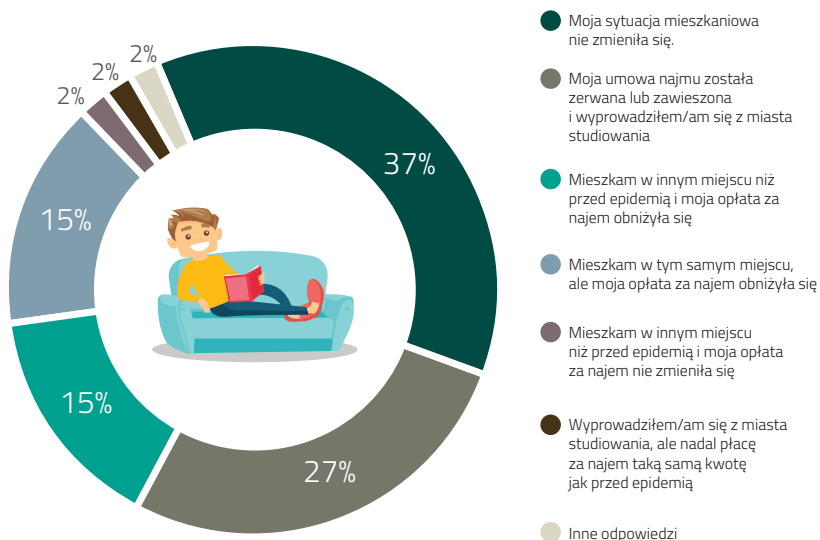
ZAKWATEROWANIE STUDENTA

Zakwaterowanie studenta to jeden ze szczególnie „gorących” tematów przed rozpoczęciem roku akademickiego 2020/2021. To oczywiście skutek pandemii, który wynika zarówno z aspektów ekonomicznych (np. zdalny model nauczania vs wynajem pokoju czy mieszkania), jak i epidemiologicznych (np. ograniczenia limitu miejsc w akademikach).

Pierwsze zmiany w najmie studenckim były odczuwalne już na początku pandemii, kiedy to podjęto decyzję o zamknięciu uczelni i przeniesieniu zajęć z formy stacjonarnej na formę zdalną. Wtedy też studenci podejmowali decyzje dot. ich miejsca zamieszkania. Jak wynika z tegorocznego badania „Studenci na rynku nieruchomości” przygotowanego przez Centrum AMRON w ramach Projektu „Aktywny Student” Warszawskiego Instytutu Bankowości, pandemia wpłynęła na sytuację mieszkaniową aż 63% studentów w Polsce. Prawie co trzeci student zerwał lub zawiesił umowę najmu i wyprowadził się z miasta, w którym

Ponad 60% studentów doświadczyło zmiany wyników zakwaterowania

Wpływ pandemii na sytuację mieszkaniową studentów stacjonarnych

Źródło: Raport „Studenci na rynku nieruchomości”, AMRON i WIB, 2020

studiował. 30% ankietowanych stwierdziło, że opłaty mieszkaniowe obniżyły się w związku z decyzją o zamknięciu uczelni.

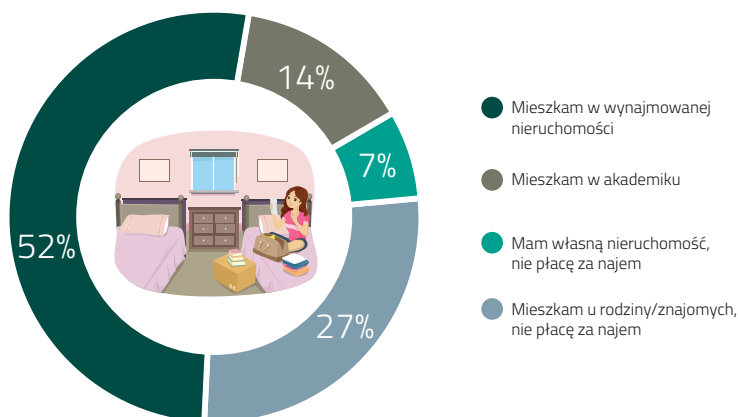
Wśród deklarujących obniżkę opłat za najem możemy wyróżnić dwie grupy: tych, którzy zmienili miejsce zamieszkania oraz dalej zamieszkujących lokal sprzed pandemii. W obu przypadkach w większości studenci mogli liczyć na obniżkę do 50% kwoty, którą płacili przed zamknięciem uczelni. Taki procentowy udział (10-50% obniżki) deklarowało ok. 75% ankietowanych.

Pozostając nieco na boku wątek pandemii i wynikających z niej tendencji to status zamieszkania studentów od kilku lat pozostaje w podobnych proporcjach. Większość studentów decyduje się na samodzielny lub wspólny wynajem mieszkania „na miesiąc”. Jak wynika z danych AMRON i WIB ponad połowa ankietowanych wybrała właśnie mieszkanie w wynajmowanej nieruchomości. Na drugim miejscu (27% badanych) znaleźli się młodzi ludzie mieszkających u rodziny lub znajomych. Podium zamykają studenci, którzy zdecydowali się na zamieszkanie w domu studenckim (14%).

W ostatnich czasach na rynku nieruchomości mamy do czynienia z prężnie działającym novum – mowa o prywatnych domach studenckich. Wg raportu „Rynek prywatnych akademików w Polsce i na świecie” Metropolitan Investment w Polsce funkcjonuje około 40 prywatnych akademików, które posiadają prawie 4 500 miejsc. Oprócz statusu

Co czwarty student mieszka z rodzicami

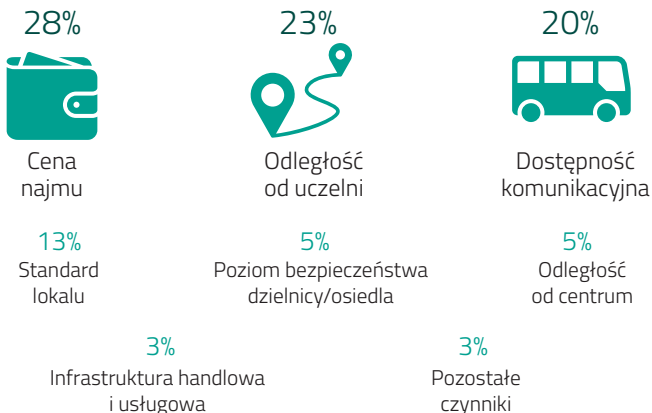
Status mieszkaniowy studentów stacjonarnych w 2020 roku

Źródło: Raport „Studenti na rynku nieruchomości”, AMRON i WIB, 2020

Odległość od uczelni (prawie) tak samo ważna jak cena

Czynniki w największym stopniu decydujące o wyborze najmowanych nieruchomości przez studentów

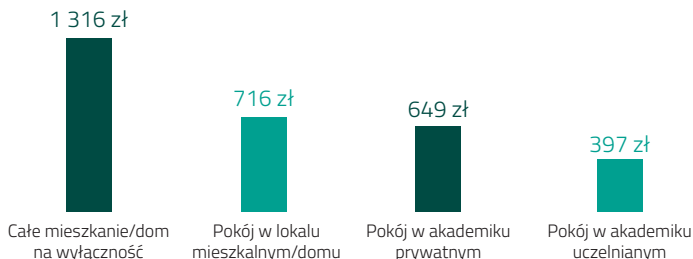

Źródło: Raport „Studenti na rynku nieruchomości”, AMRON i WIB, 2020

własności, zasadniczą różnicą między akademikiem uczelnianym, a prywatnym jest fakt, że przydział miejsca nie jest zależny od statusu socjalnego studenta, a od dostępności miejsc. Można przyjąć, że rynek prywatnych domów studenckich w Polsce będzie systematycznie się rozwijać i stwarzać rosnącą konkurencję dla uczelnianej bazy noclegowej, która z roku na rok może się zmniejszać, ze względu na likwidację starych akademików

400 złotych – to minimalna cena za pokój w akademiku

Deklarowane przeciętne miesięczne koszty najmu wśród studentów stacjonarnych w 2020 roku

Źródło: Raport „Studenti na rynku nieruchomości”, AMRON i WIB, 2020

lub zmniejszanie liczby miejsc po generalnych remontach i potrzebie dostosowania do obecnie obowiązujących przepisów.

Decyzja o miejscu zamieszkania zależy przede wszystkim od kwoty, jaką student zamierza przeznaczyć na wynajem (28% badanych). Niemniej ważnym czynnikiem decydującym o wyborze miejsca jest jego odległość od uczelni (23%) oraz dostępność komunikacyjna, którą wskazało 20% ankietowanych.

Najdroższą formą zamieszkania jest oczywiście samodzielny wynajem lokalu. Średnia kwota wynajmu w Polsce kształtuje się na poziomie niewiele ponad 1300 złotych za miesiąc. Na drugim miejscu, jest najbardziej popularne wśród studentów wynajmowanie pokoju we wspólnym mieszkaniu. Za taką opcję trzeba zapłacić niewiele ponad 700 złotych. Niewiele tańsze są pokoje w akademikach prywatnych – 649 złotych. Najtańsze, ale również najslabiej oceniane pod kątem standardu są pokoje w uczelnianych domach studenckich. Za nie średnio należy zapłacić niecałe 400 złotych.

Blisko 750 zł za odrobinę prywatności

Deklarowane przeciętne miesięczne koszty najmu pokoju wśród studentów stacjonarnych w 2020 roku

Źródło: Raport „Studenci na rynku nieruchomości”, AMRON i WIB, 2020

Przyjrzyjmy się szczegółowo kosztom związanym z najpopularniejszą formą najmu, czyli najmie pokoju w wielopokojowym mieszkaniu „na mieście”. Jak wskazują dane AMRON i WIB za samodzielny pokój student musi zapłacić średnio 741 złotych. Blisko 200 złotych oszczędności miesięcznie przyniesie mu współdzielenie pokoju z jedną osobą. Niewielka różnica wychodzi natomiast przy mieszkaniu w jednym pokoju z dwójką współlokatorów, za takie rozwiązanie zapłacimy tylko 37 złotych mniej niż przy mieszkaniu we dwójkę, a komfort będzie zdecydowanie mniejszy.

Ocena standardu wynajmowanych akademików uczelnianych i nieruchomości prywatnych przez studentów stacjonarnych w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu firmy ubezpieczeniowej AMRON i Fundacji WIB, 2020

Biorąc pod uwagę miasto, w którym studujemy, za pokój najdrożej zapłacimy w Warszawie (904 zł). Na podium znalazł się również Wrocław (860 zł) i niewiele tańsze Trójmiasto (845 zł). Za pokój w pozostałych miastach akademickich zapłacimy poniżej 800 złotych. Najtańszymi pokojami pochwalić się mogą Kielce oraz Rzeszów. W obu tych miastach za pokój zapłacimy poniżej 600 złotych, odpowiednio 575 oraz 555 złotych.

A jak studenci oceniają standard wynajmowanych przestrzeni? Ponad 64% badanych ocenia, że mieszkają w przeciętnym standardzie. 21% uważa, że standard jest niski, zaś 15% studentów wskazuje na wysoki standard pokoju/mieszkania, które wynajmują.

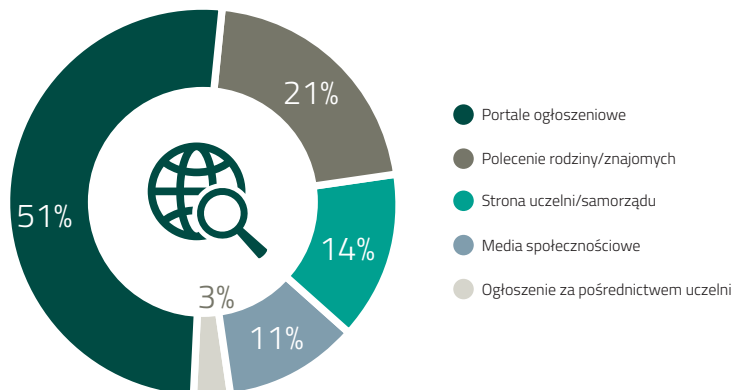
O wiele gorsze opinie panują wśród mieszkańców domów studenckich. Aż 64% ankietowanych uważa, że mieszkają w pokoju o niskim standardzie. Tylko 2% studentów ocenia, że ich pokój w akademiku spełnia wysoki standard.

Oczywiście w ślad za standardem idzie również kwota jaką miesięcznie płacą wynajmującemu. Za wysoki standard lokalu należy zapłacić 968 złotych. Przy średnim standardzie kwota spada do 738 złotych. Za niski standard wynajmujący życzą sobie niecałe 550 złotych za miesiąc najmu.

Niezmiennie pozostają źródła informacji o wynajmowanych lokalach. Ponad połowa studentów szuka swojego kąta na portalach ogłoszeniowych. 21% badanych opiera się na poleceniach od rodziny i znajomych, 14% wykorzystuje do tego stronę uczelni lub samorządu, a 11% media społecznościowe.

Student szuka mieszkania przez ogłoszenia

Źródła informacji o nieruchomościach przeznaczonych na wynajem wśród studentów stacjonarnych w 2020 roku

Podobnie, jak na inne sfery studenckiego życia, na proces zakwaterowania studentów także miała wpływ sytuacja epidemiologiczna. Dla rynku nieruchomości okres wakacji rokrocznie charakteryzował się dużym zainteresowaniem ofertami mieszkań na wynajem. Aż 70% studentów podpisywało umowy najmu w okresie wakacyjnym. Obecnie, ze względu na decyzje poszczególnych uczelni, zainteresowanie to drastycznie spadło. Jaki tak naprawdę będzie rok akademicki 2020/2021 w obszarze zakwaterowania studentów, okaże się dopiero w kolejnych miesiącach po październiku br.

FINANSOWY PORTRET STUDENTA

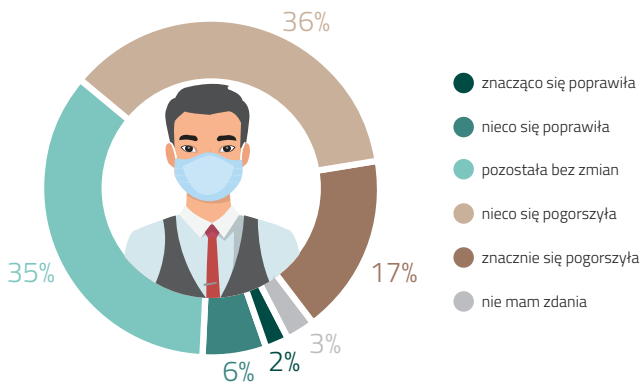
OSZCZĘDZANIE

Wśród grup społecznych najbardziej dotkniętych skutkami gospodarczymi pandemii, zdecydowanie należy wskazać osoby młode, które często dorabiają do miesięcznych budżetów wykonując prace dorywcze lub sezonowe. Potwierdzają to wyniki badania przeprowadzonego w lipcu br. przez pracownię Pollster na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości wśród osób w wieku 18-24 lat.

Ponad połowa ankietowanych (54%) wskazała, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy ich sytuacja materialna pogorszyła się. Taki odsetek należy przede wszystkim tłumaczyć faktem, że okres lockdownu najbardziej wpłynął na takie branże jak gastronomia, hotelarstwo, turystyka czy rozrywka, a więc te, wśród których zatrudnienie studentów zawsze było liczne. Analizując dane pod kątem regionalnym, można stwierdzić, że najbardziej dotknięci skutkami pandemii byli młodzi mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego – na pogorszenie sytuacji materialnej wskazało aż 78% badanych oraz świętokrzyskiego (69%). W tych dwóch województwach żaden student nie wskazał, że jego sytuacja materialna w tym okresie uległa poprawie. W skali całego kraju, prawie co trzeci ankietowany (35%) uznał, że ostatnie miesiące nie zmieniły jego sytuacji materialnej, zaś mniej niż co dziesiąty (8%) wskazał na poprawę w tym aspekcie.

Koronawirus uderzył w finanse studentów

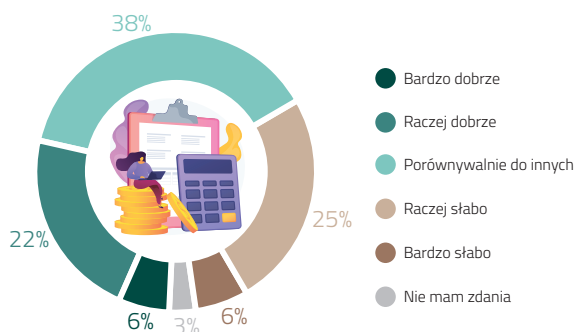
Czy w związku z pandemią COVID-19 Twoja sytuacja finansowa i materialna w ciągu ostatnich 3 miesięcy

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Pollster na zlecenie WIB, 2020

Badanie WIB dostarcza również ciekawych wniosków w zakresie oceny przez młodych Polaków własnego potencjału finansowego. Jak się okazuje, niemniej ważne od realnych możliwości finansowych jest porównanie ze znajomymi czy osobami w podobnym przedziale wiekowym. Na tle swoich rówieśników, studenci w blisko 40% uważają, że ich status materialny jest podobny do reszty grupy. Z kolei blisko 30% uznaje się za lepiej sytuowanych - podobny odsetek jest odmiennego zdania. Najlepiej własną sytuację materialną w zestawieniu z innymi młodymi osobami oceniają osoby w wieku 18-24 lat zamieszkujące województwo podlaskie – 50% z nich wskazało, że ich możliwości finansowe są większe od rówieśników, zaś najgorzej oceniają się na tle innych badani z województwa podkarpackiego (46%).

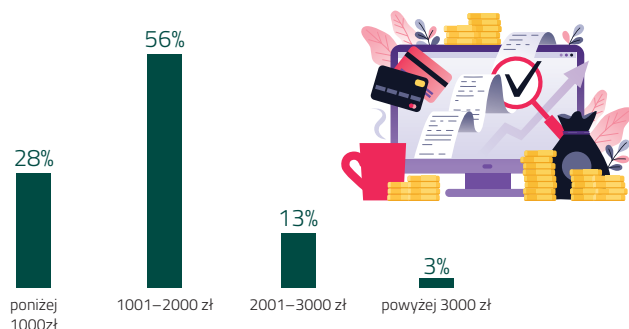
📈 Jak oceniasz swoją obecną sytuację finansową i materialną na tle swoich rówieśników?

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Pollster na zlecenie WIB, 2020

📈 Ponad połowa studentów wydaje miesięcznie do 2000 złotych

Ile wynoszą Twoje średnie miesięczne wydatki, uwzględniające wszystkie ponoszone koszty?

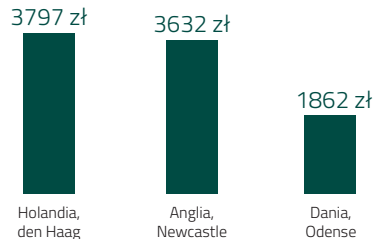

Źródło: Ankieta „Aktywny Student: Aktywność-Finanse-Prawa Studenta”, WIB i Parlament Studentów RP, 2020

Tegoroczna symulacja miesięcznego rachunku studenta w dużym, akademickim mieście dokonana na potrzeby tej edycji Raportu pokazała, że studiowanie w Polsce wiąże się z wieloma, regularnymi wydatkami od kilkunastu do nawet kilkuset złotych miesięcznie (patrz. Rozdział „Portfel Studenta”). Estymowane kwoty potwierdzają również wyniki ankiety przeprowadzonej na przełomie lipca i sierpnia br. przez WIB i Parlament Studentów RP wśród studentów różnych lat studiów. Blisko 84% studentów wydaje miesięcznie do 2000 zł, przy czym niewiele ponad ¼ wszystkich studentów jest w stanie zmieścić się w kwocie do 1000 zł. Bardziej rozrzućną grupą jest 16% osób, które wydają miesięcznie ponad 2000 zł, jednak mniej niż 1% badanych zadeklarowało wydatki przekraczające 4000 zł. Edukacja za granicą również nie należy do tanich. Przykładowo, jak wskazują analizy ELAB, średnie miesięczne wydatki studenta w Uniwersytecie w Odense (Dania) wynoszą (w przeliczeniu) ok. 1900 zł, w Uniwersytecie w Newcastle (Anglia) ok. 3600 zł, a w Uniwersytecie w Den Haag (Holandia) ok. 3800 zł. Obecnie poza granicami kraju uczy się już ponad 50 000 polskich studentów.

📈 Ile średnio miesięcznie wydaje student w wybranych miastach Europy?

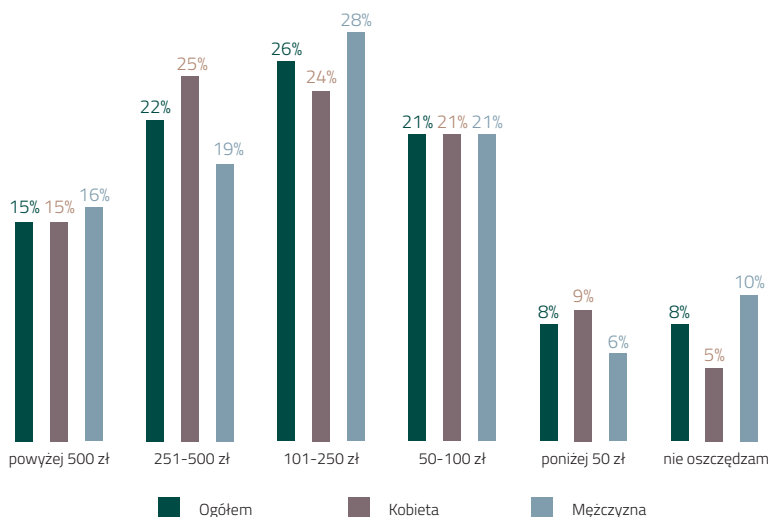
Źródło: ELAB, 2020

Bez względu na wysokość miesięcznych wydatków, cenną umiejętnością jest wykształcenie w sobie nawyku regularnego odkładania pieniędzy – choćby w małych kwotach. Jak wskazują badania przeprowadzone na zlecenie WIB, powyżej 250 zł miesięcznie potrafi zaoszczędzić aż 47% młodych Polaków w wieku 18-24 lata, przy czym 15% odkłada kwotę nawet powyżej 500 zł. Co czwarta z badanych osób oszczędza średnio kwoty pomiędzy 100 a 250 zł, zaś co piątą między 50 a 100 zł. W podziale według płci wyłania się obraz nieco bardziej oszczędnych mężczyzn niż kobiet - jedynie 5% panów deklaruje, że w ogóle nie oszczędza, co jest odsetkiem o połowę mniejszym niż w grupie ankietowanych kobiet. Poziom oszczędności miesięcznych powyżej kwoty 250 zł deklaruje 40% studiujących mężczyzn, przy 35% deklaracji kobiet.

Jeśli studenci byliby konsekwentni w realizacji swoich planów oszczędnościowych to 15% zaoszczędzi w ciągu roku kwotę powyżej 6000 zł, zaś co czwarty student może oszczędzić ponad 3000 zł. Najbardziej oszczędni są studenci z województwa dolnośląskiego – 54% z nich deklaruje oszczędności miesięczne większe niż 250 zł oraz śląskiego – 47% wskazań. Z drugiej zaś strony, prawie co czwarty student z województwa pomorskiego (23%) nie decyduje się na regularne oszczędzanie nawet symbolicznej kwoty.

Ponad połowa studentów oszczędza ponad 100 złotych

Jaką średnią kwotę miesięcznie udaje Ci się zaoszczędzić?

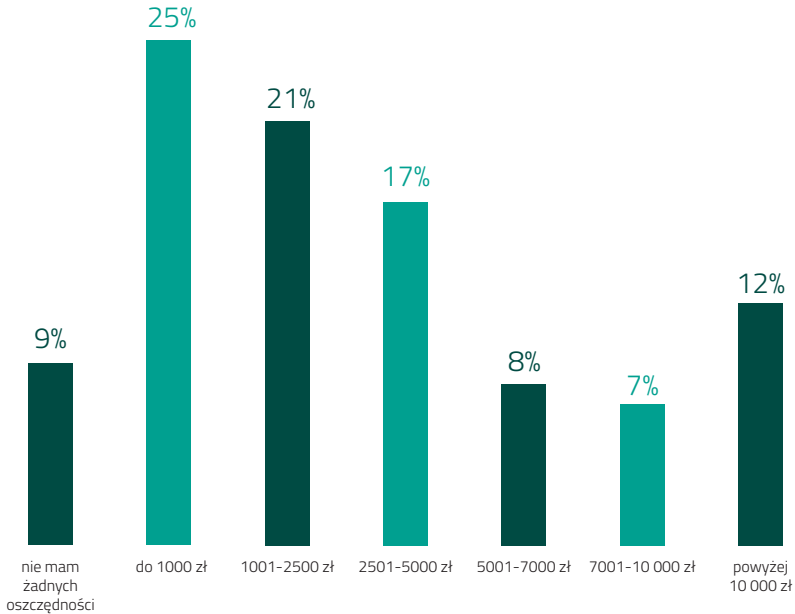

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Pollster na zlecenie WIB, 2020

Moc oszczędzania, niektórzy ze studentów poznali już na obecnym etapie. Według danych WIB 27% studentów deklaruje posiadanie oszczędności większych nie 5000 zł, a 12% studentów nawet przekraczających kwotę 10 000 zł. W przypadku 39% badanych, zadeklarowano oszczędności między 1000 a 5000 zł. Jednocześnie, blisko co 10. student wskazuje, że nie posiada żadnych odłożonych środków. Okazuje się, że młodzi ludzie są zdecydowanie bardziej oszczędni niż reszta społeczeństwa –wskazują na to dane CBOS z 2019 r. według których jedynie 55% Polaków deklaruje posiadanie oszczędności.

Co 10. student nie ma żadnych oszczędności

Ile wynoszą obecnie Twoje oszczędności?

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Polster na zlecenie WIB, 2020

Analizując podział regionalny warto wskazać, że największymi oszczędnościami chwalą się studenci z województwa zachodniopomorskiego i opolskiego – po 56% deklaracji o posiadaniu oszczędności większych niż 5000 zł. W przypadku województwa opolskiego aż 22% ankietowanych wskazuje posiadanie oszczędności powyżej 10 000 zł. Z kolei, największy odsetek studentów deklarujących brak jakichkolwiek oszczędności odnosi się do województwa świętokrzyskiego (23% wskazań) oraz warmińsko-mazurskiego (29%).

KONTO DLA STUDENTA I NOWOCZESNE BANKOWANIE

Deklaracje na temat oszczędzania czy wskazywany poziom posiadanych oszczędności pokazują, że duża część studentów dość dobrze gospodaruje swoim budżetem. Podobne wnioski płyną również z podejścia młodych osób do produktów i usług bankowych. 55% studentów ankietowanych przez WIB i PSRP stwierdza, że przy wyborze konta bankowego zwraca uwagę przede wszystkim na jego koszty prowadzenia przez bank. Ponadto, blisko co trzeci ankietowany (31%) chciałby mieć dostęp do darmowej karty płatniczej połączonej z bezpłatnymi transakcjami bankomatowymi.

Potrzeba posiadania taniego w utrzymaniu konta bankowego powiązana z wydaną na atrakcyjnych warunkach kartą płatniczą wynika zapewne również ze zwyczajów płatniczych studentów. Ponad 2/3 z nich wskazuje, że najczęściej płaci „plastikiem”, zaś blisko ¼ preferuje płatności mobilne. Tradycyjne płatności gotówkowe stanowią już rzadkość wśród studentów - w taki sposób reguluje swoje należności zaledwie 6% ankietowanych, a o 1 p. p. więcej korzysta ze wszystkich dostępnych form płatności. Zwyczaje płatnicze młodych osób są zbliżone z deklaracjami ogółu Polaków – według danych WIB z 2019 r. opublikowanych przy okazji kampanii „Warto Bezgotówkowo”, 66% Polaków preferuje płatności kartą płatniczą, zaś 7% płatności telefonem. Nieco większa grupa (w porównaniu do wskazań studentów) preferuje natomiast płatności gotówkowe – 20% wskazań.

Rosnąca popularność bankowych aplikacji mobilnych to także efekt zainteresowania tymi rozwiązaniami. Dane WIB i PSRP wskazują, że co najmniej raz dziennie z aplikacji mobilnej

Najważniejsze? Konto za darmo

Co jest dla Ciebie najważniejsze przy wyborze konta bankowego

56%

Opłaty – najlepiej, aby było bezpłatne

31%

Darmowe korzystanie z karty płatniczej (transakcje, wypłaty z bankomatu)

5%

Jakość aplikacji mobilnej

4%

Rekomendacja znajomych/rodziny

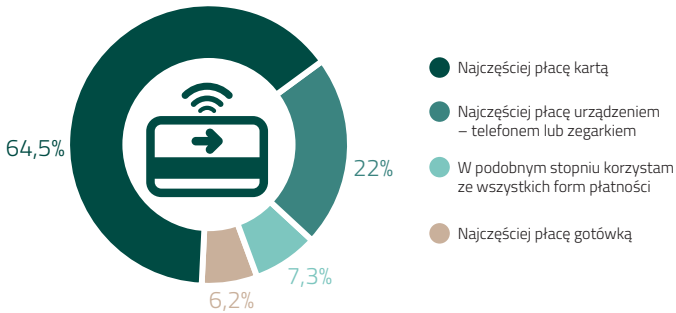
2%

Inne

Źródło: Ankieta „Aktywny Student: Aktywność-Finanse-Prawa Studenta”, WIB i Parlament Studentów RP, 2020

Studenci bezgotówkowi

Jaką formę płatności preferujesz na co dzień?

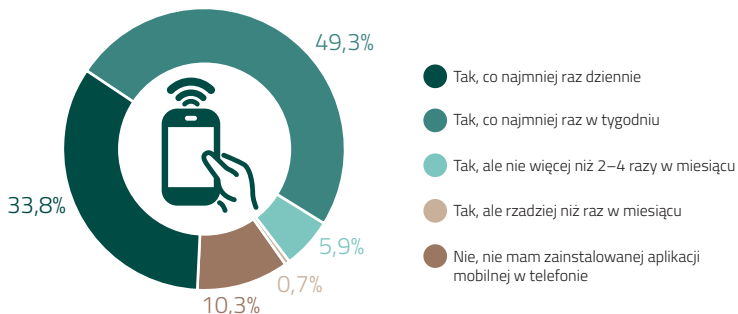
Źródło: Ankieta „Aktywny Student: Aktywność-Finanse-Prawa Studenta”, WIB i Parlament Studentów RP, 2020

korzysta w Polsce co trzeci student (34%), a blisko połowa studentów (49%) wskazuje, że aplikacja mobilna jest im potrzebna minimum raz w tygodniu. Zaledwie co dziesiąty student nie ma w ogóle zainstalowanego „banku w telefonie”.

Nowoczesne formy płatności – z perspektywy dzisiejszego studenta karta płatnicza już takową nie jest – są z różną intensywnością, ale jednak stosowane przez większość młodych osób, posiadających konto bankowe. Zdecydowanie najchętniej wykorzystywany jest polski system płatności BLIK, z którego korzysta aż 60% studentów. Wśród innych używanych form płatności, 13% studentów wymienia PayU, 11% Przelewy24pl, a nieco mniej (10%) dokonuje płatności za pomocą Google Pay lub Apple Pay.

Bez banku w telefonie ani rusz

Czy korzystasz z aplikacji mobilnej swojego banku?

Źródło: Ankieta „Aktywny Student: Aktywność-Finanse-Prawa Studenta”, WIB i Parlament Studentów RP, 2020

OSZCZĘDZANIE NIE BOLI

Dzięki oszczędnościom można na więcej sobie pozwolić i to niekoniecznie w bardzo odległej przyszłości. Trzeba jednak być konsekwentnym i nie wydawać odkładanych pieniędzy na chwilowe potrzeby. Choć oczywiście pokus nie brakuje ;) Choć wiemy, że większość studentów chętnie oszczędza jednak warto przypomnieć sobie kilka podstawowych zasad.

01 Krok 1: Budowanie swoich oszczędności zacznij od dobrego planu. Zastanów się i policz jakie środki możesz przeznaczyć na comiesięczne oszczędzanie. To nie muszą być od razu duże kwoty!

02 Krok 2: Zastanów się nad swoją najbliższą przyszłością - niekoniecznie nad tym, co będziesz robić w „piąteczek” ;) Pomyśl na co może przydać Ci się dodatkowa rezerwa finansowa i świadomie ją buduj.

- ▶ Zabezpiecz pulę środków na wydatki nieregularne (np. zakup nowych ubrań czy prezenty okolicznościowe dla przyjaciół). Dzięki temu będziesz mógł świadomie i ze środków własnych finansować tego typu wydatki, bez konieczności zaciągania zbędnych kredytów.
- ▶ Zabezpiecz środki na awaryjne wydatki (np. na naprawę swojego markowego smartfona, który podczas ostatniej imprezy dość niefortunnie upadł na chodnik). W ten sposób twój „regularny” budżet będzie bardziej uodporniony na wypadki losowe.

03 Krok 3: Pomyśl o swojej przyszłości także w dłuższej perspektywie. Zastanów się jakie wydatki będą Cię czekały na przestrzeni najbliższych kilku/kilkunastu lat.

- ▶ Pomyśl o systematycznym odkładaniu np. na swoje wymarzone własne mieszkanie – banki wesprą Cię kredytem hipotecznym, rodzice pewnie też postarają się pomóc, ale musisz również samodzielnie budować środki na tzw. wkład własny (obecnie wynosi 20% wartości mieszkania)
- ▶ Nadprogramowe środki możesz przeznaczyć także na specjalne lokaty długoterminowe, z których zysk spłynie do Ciebie za np. 10 lat.

- 04** **Krok 4:** Emerytura kojarzy Ci się zapewne z ukochaną babcią, ale wbrew pozorom dotyczy też Ciebie. Pamiętaj, aby myślenie o oszczędzaniu na ten cel zacząć jak najwcześniej.
- ▶ Budując swoje oszczędności pamiętaj, iż według danych GUS koszty życia (opłaty stałe, żywienia, usługi) rosną każdego roku w sposób szybszy od naszych zarobków.
 - ▶ Warto już dziś budować swój kapitał finansowy, tak by móc spokojnie cieszyć się nim na emeryturze tj. okresie, w którym nie będziemy mieli tak dużego wpływu na wysokość naszych dochodów jak dziś.

- 05** **Krok 5:** Decydując się na skorzystanie z produktów inwestycyjnych oferowanych przez rynek finansowy, upewnij się, że rozumiesz mechanizm ich działania koncentrując się na 3 kluczowych elementach – korzyściach, kosztach i ryzyku.
- ▶ Ryzyko inwestycyjne – wiąże się z każdą formą pomnażania kapitału. Pamiętaj, by przy wyborze określonego produktu zrobić analizę wszelkich zagrożeń oraz poświęć czas, by je dobrze zrozumieć albo pozwolić sobie je wytłumaczyć.
 - ▶ Korzyści – uprawnienia i zyski jakie daje Ci dana forma oszczędności. W przypadku akcji może to być prawo do dywidendy, a w przypadku lokat prawo do wcześniejszego wypłacenia środków.
 - ▶ Koszty – mogą być związane z prowizją, marżą lub innymi opłatami. W przypadku funduszy inwestycyjnych może to być np. opłata za zarządzanie, która jest naliczana od wysokości kwot jakie wpłacasz.

- 06** **Krok 6:** Dokonaj szerokiej analizy produktów inwestycyjno-oszczędnościowych dostępnych na polskim rynku finansowym, takich jak: lokaty, obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne, fundusze inwestycyjne, czy też akcje spółek giełdowych.

- 07** **Krok 7:** Po prostu zacznij oszczędzać. To nie jednorazowa sesja – to trzeba zacząć i sumiennie realizować, aby osiągnąć oczekiwany efekt ;)

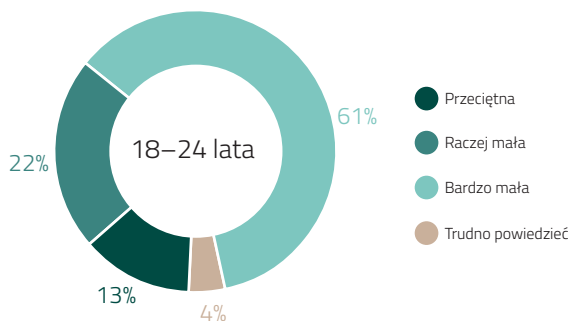
WIEDZA FINANSOWA STUDENTÓW

Wydatki studentów rosną i nic nie wskazuje na to, aby w najbliższym czasie miało to ulec znaczącej zmianie. Tym istotniejsze jest, aby młodzi ludzie jak najszybciej zrozumieli na czym polega mądre zarządzanie własnym budżetem. Nieprzemyślane zaciąganie zobowiązań np. na zakup nowego modelu najdroższego smartfona, kiedy poprzedni jeszcze całkiem dobrze służy, czy też życie „od pierwszego do pierwszego” każdego miesiąca bez odkładania części przychodów to najczęstsze błędy. U ich podstaw najczęściej leży niedostateczna wiedza finansowa. I to pomimo realizowanych w różnej formie przez instytucje finansowe projektów edukacyjnych (jak np. sektorowy Program „Bankowcy dla Edukacji” – jeden z największych tego typu w Europie), ukierunkowanych na poprawę świadomości w tym obszarze. Niestety, wciąż najwięcej do zrobienia pozostaje w obszarze edukacji formalnej.

Od 2018 r. na zlecenie Warszawskiego Instytut Bankowości, pracownia badawcza Indicator przeprowadza coroczne badania samooceny wiedzy finansowej Polaków. Według tegorocznej edycji z marca 2020 r., ponad połowa dorosłych Polaków (52%) uważa, że ich wiedza o finansach jest mała lub bardzo mała. To, co bardzo niepokoi to fakt, że zdecydowanie najsłabiej oceniają się osoby młode w wieku studenckim, czyli 18-24 lata (83%). W stosunku do badania z 2019 r., oznacza to wzrost aż o 26 p.p., a jednocześnie odsetek młodych osób, które deklarują bardzo lub raczej dużą znajomość zagadnień finansowych, spadł do zera.

BEZtroscy młodzi – BEZ wiedzy

Jak oceniasz swoją znajomość wiedzy finansowej?

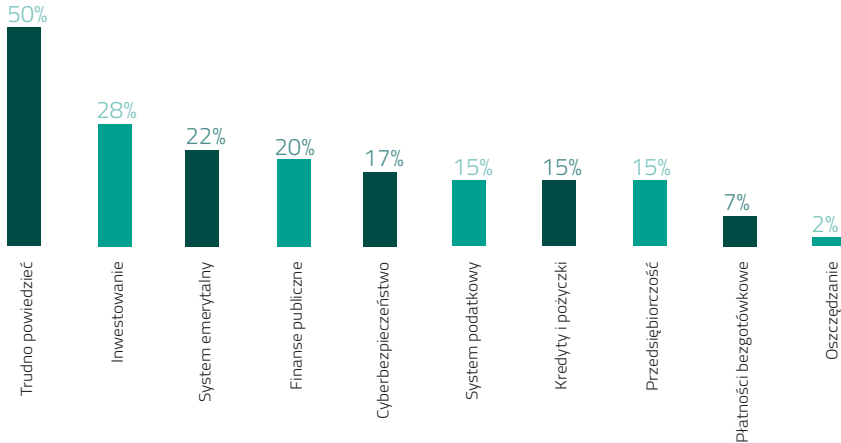

Źródło: Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2020

Dziś, wiedza finansowa jest rozumiana jako bardzo szeroka dziedzina, obejmująca różne obszary związane z aktywnością ekonomiczną. Jednak połowa młodych Polaków ma problem w określeniu, który z tych obszarów sprawia im największe problemy. 28% badanych wskazało konkretnie na inwestowanie. W dalszej kolejności ankietowani krytycznie spoglądają na swoją znajomość zasad systemu emerytalnego (22%) i finansów publicznych (20%). Cieszy, że w porównaniu do zeszłorocznego pomiaru, znacząco spadł odsetek osób, mających kłopoty z zagadnieniami związanymi z cyberbezpieczeństwem (spadek z 64% w 2019 r. do 17% w 2020 r.) oraz kredytami i pożyczkami (spadek z 52% w 2019 r. do 15% w 2020 r.).

Student nie wie... ale nie wie czego

W których obszarach wiedzy finansowej odczuwasz największy niedobór wiedzy?

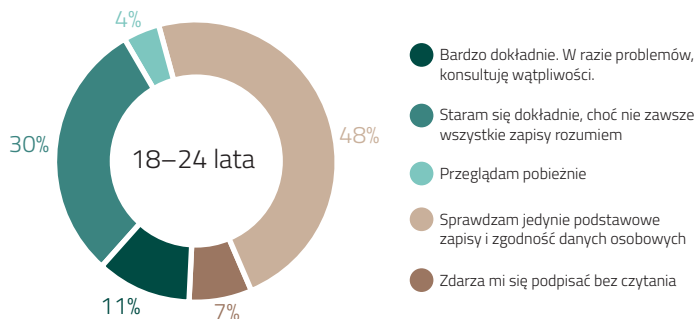
Źródło: Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2020

Dokładne czytanie umowy (każdej, nie tylko finansowej) przed jej podpisaniem to jedna z najważniejszych zasad formalnego zaciągania jakichkolwiek zobowiązań. Niestety, młodzi Polacy podchodzą do tego zdecydowanie zbyt lekceważąco. Blisko co drugi badany (48%) w wieku 18-24 lata przyznał, że przy podpisywaniu umów finansowych sprawdza jedynie podstawowe zapisy i zgodność danych osobowych, a 7% podpisuje takie dokumenty bez jakiegokolwiek zapoznania się z ich treścią. Jedynie 11% twierdzi, że czyta umowę bardzo dokładnie, a w razie jakichkolwiek wątpliwości, konsultuje niezrozumiałe zapisy.

Z badania dla Warszawskiego Instytutu Bankowości wynika również, że informacje na temat finansów i ekonomii młodzi Polacy zdecydowanie najchętniej czerpią z Internetu, choć w stosunku do pomiaru z 2019 r. odsetek ten nieco spadł – z 87% do 70%. W drugiej

Umowa do podpisu? Ważne, żeby nazwisko się zgadzało

Na ile dokładnie czytasz umowę z instytucją finansową przed jej podpisaniem?

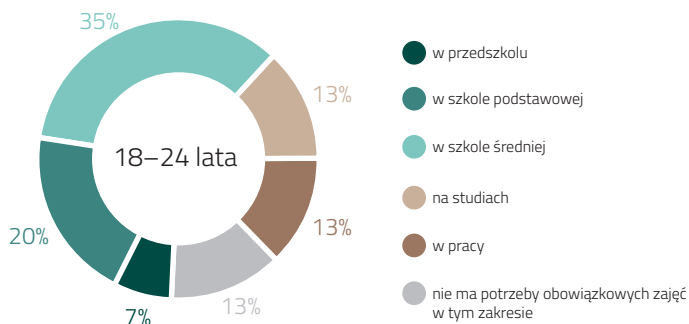
Źródło: Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2020

kolejności - 37% badanych - chętnie sięga do mediów, a blisko co czwarty (24%) ceni sobie w tym zakresie kontakt z pracownikami instytucji finansowych.

Co ciekawe, badani w wieku 18-24 lata wskazali, że oczekują zdecydowanie większej aktywności w procesie nauczania podstaw wiedzy finansowej od szkoły i nauczycieli (67%) oraz mediów (59%). Jednocześnie, zaledwie 13% uważa, że nie ma potrzeby wprowadzania obowiązkowych zajęć w tym zakresie na żadnym z etapów edukacji. Najwięcej, bo 35% Polaków w wieku studenckim uważa, że takie zajęcia powinny znaleźć się w planie lekcji w szkole średniej, a 20% wskazuje już nawet na szkołę podstawową.

Młodzi chcą obowiązkowych zajęć z finansów

Kiedy Twoim zdaniem powinna rozpocząć się obowiązkowa edukacja finansowa człowieka?

Źródło: Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2020

Jako najbardziej preferowaną formę nauki podstaw finansów, bankowości czy inwestowania zdecydowanie wskazano aplikacje mobilne (61%) oraz w drugiej kolejności spotkania bezpośrednie, ze szczególnym uwzględnieniem lekcji i wykładów oraz poradniki i materiały infograficzne – po 37% wskazań.

87%

Polaków w wieku 18-24 lata
za wprowadzeniem
obowiązkowych zajęć
z edukacji finansowej

67%

badanych uważa,
że szkoła i nauczyciele
powinni pełnić aktywniejszą
rolę w procesie przekazywania
wiedzy na temat ekonomii

Źródło: Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2020

KREDYT STUDENCKI

Kredyt studencki – tani i dostępny przez cały rok

Przyznawany na preferencyjnych warunkach i dostępny przez cały rok – to główne zalety kredytu studenckiego. Można się o niego ubiegać niezależnie od innych otrzymywanych świadczeń stypendialnych – wystarczy, że dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy w roku ubiegania się o kredyt 3000 zł. Procedura składania wniosku jest jednorazowa, a student będzie otrzymywał kredyt przez cały okres studiów.

Kredyt studencki jest udzielany przez wybrane banki komercyjne. Jego preferencyjne warunki są możliwe dzięki dopłatom z Funduszu Kredytów Studenckich finansowanym z budżetu państwa.

Cały rok na decyzję!

O kredyt studencki można ubiegać się przez cały rok. Decyzja kredytowa powinna zapaść w ciągu 30 dni. O kredyt może się ubiegać student do ukończenia 30 roku życia lub doktorant, który nie skończył 35 lat. Wniosek o kredyt może składać także osoba ubiegająca się o studia, wówczas wypłata kredytu nastąpi po uzyskaniu statusu studenta.

Kredyt studencki – ile i dla kogo?

O kredyt studencki można się ubiegać niezależnie od innych otrzymywanych świadczeń stypendialnych – wystarczy, że dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy w roku ubiegania się o kredyt 3000 zł. Kredyt może być w całości poręczony przez Bank Gospodarstwa Krajowego, a więc student nie musi martwić się o to, czy dochody rodziców pozwolą na odpowiednie zabezpieczenie spłaty.

Student sam decyduje w jakiej wysokości środki chce otrzymywać z banku w czasie studiowania. Można wybrać kwotę od 400 zł do 1 000 zł miesięcznie. W trakcie pobierania kredytu student może dokonać zmiany wysokości otrzymywanych środków, dostosowując je do aktualnych potrzeb.

Splata – dopiero po dwóch latach po ukończeniu studiów

Rozpoczęcie spłaty następuje dopiero dwa lata od ukończenia studiów. Jest to czas na podjęcie pracy po studiach i ustabilizowanie sytuacji finansowej.

Splata kredytu odbywa się na bardzo korzystnych warunkach finansowych – odsetki wynoszą jedynie połowę stopy redyskontowej weksli NBP, a okres spłaty rozkłada się na okres dwukrotności pobierania kredytu, a więc miesięcznie absolwent spłaca połowę tego co otrzymywał miesięcznie na studiach! Przykładowo student pobierający miesięcznie 800 zł, dwa lata po zakończeniu studiów będzie spłacał około 400 zł miesięcznie.

Jeżeli student ukończy studia w gronie 10% najlepszych studentów otrzyma obligatoryjne umorzenie nawet do 50% wartości kredytu!

Problem ze splatą to nie problem

W przypadku trudności ze splatą kredytu przewidziane są narzędzia odraczające splatę lub zmniejszające wysokość miesięcznej raty.

Jeżeli trudna sytuacja życiowa będzie uniemożliwiała splatę kredytu, wówczas Minister może umorzyć kredyt częściowo, a w szczególnych przypadkach nawet w całości.

Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2020

STUDENT W CYBERPRZESTRZENI

W dzisiejszych czasach, gdy smartfon jest w stanie w wielu przypadkach zastąpić nam laptopa czy nawet komputer stacjonarny, odpowiednie zabezpieczenie danych tam zgromadzonych jest bardzo istotne. W tym rozdziale przyjrzymy się jak studenci zabezpieczają dostęp do swojego urządzenia, czy używają programu antywirusowego, jak dbają o bezpieczeństwo swoich haseł, czy tworzą kopie zapasowe oraz do jakich zaleceń bankowych się stosują.

ZABEZPIECZENIE EKRANU

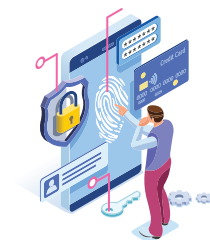
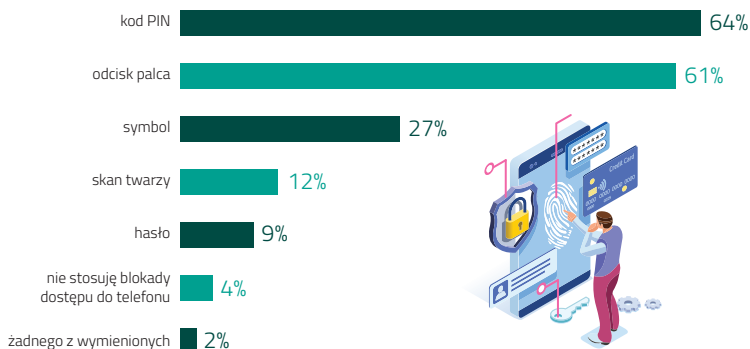
Jak wynika z badania "Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa", przeprowadzonego na zlecenie WIB w sierpniu br., Polacy w wieku 18-24, aby zabezpieczyć dostęp do swojego smartfona najczęściej wybierają kod PIN (64%) oraz odcisk palca (61%). Cieszy fakt, że tylko 4% osób młodych nie stosuje blokady dostępu – dla porównania ogół Polaków, którzy nie korzystają z zabezpieczenia swojego telefonu wynosi 13%.

PROGRAM ANTYWIRUSOWY

Niezwykle istotne jest posiadanie na swoim smartfonie programu, który w przypadku próby ataku lub przypadkowego błędu użytkownika zablokuje zainfekowanie urządzenia przez złośliwe oprogramowanie czy wirusa. Polscy studenci w większości zdają egzamin – 58% z nich ma zainstalowane oraz - co ważne - aktualne oprogramowanie antywirusowe. Jednak warto zauważyć, że 30% młodych Polaków nie posiada, a 12% nie wie czy posiada oprogramowanie, które w skrajnych przypadkach może zabezpieczyć nas przed utratą ważnych danych.

Studenci pamiętają o bezpieczeństwie swojego telefonu

Jaki typ zabezpieczenia dostępu do telefonu stosujesz?

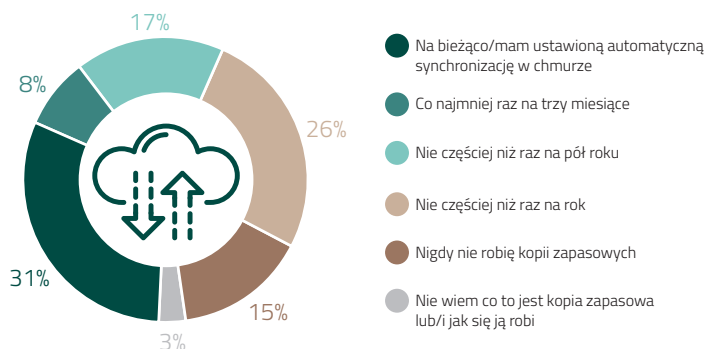

Źródło: „Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa”, WIB, 2020

KOPIE ZAPASOWE

Jak wynika z danych WIB, blisko co trzecia osoba (31%) w wieku studenckim robi kopie zapasowe na bieżąco lub ma ustawioną synchronizację swoich danych w chmurze. Niepokojące jest podejście ponad 40% osób, które nigdy nie robią kopii zapasowych lub robią je nie częściej niż raz na rok. Należy podkreślić, że tworzenie kopii zapasowych jest niezwykle przydatne studentom właśnie np. w kontekście pisania prac dyplomowych.

📈 Jak często młodzi Polacy tworzą kopie zapasowe?

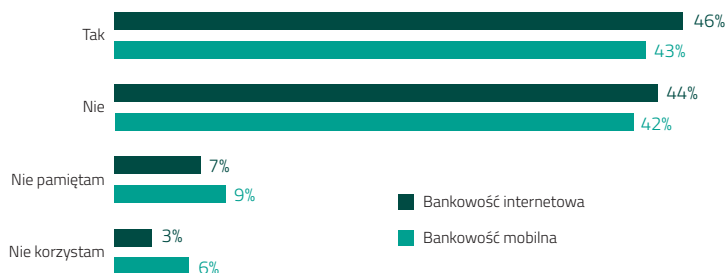
Źródło: „Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa”, WIB, 2020

TWORZENIE I ZARZĄDZANIE HASŁAMI

W kontekście hasła - tak ważnych dla bezpieczeństwa pieniędzy czy danych - osoby w wieku studenckim nie mają czym się chwalić. Duża część młodych ludzi nie zmienia hasła do bankowości internetowej (44%) oraz mobilnej (42%). Pocieszeniem może być fakt sto-

📈 Studenci zmieniają hasła (albo nie)

Czy zmieniłaś/eś hasło do bankowości internetowej/mobilnej w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Źródło: „Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa”, WIB, 2020

sowania różnych zabezpieczeń posiadanych haseł. 66% osób w wieku 18-24 lata tworzy długie, silne hasła oparte o ciągi skojarzeń, liczby, znaki specjalne, 37% stosuje różne hasła do różnych kont, 20% zmienia hasła raz na 3 miesiące lub częściej, 9% korzysta z generatorów i menedżerów haseł.

BANKOWOŚĆ WŚRÓD STUDENTÓW

Młodzi ludzie od lat chętnie korzystają z nowoczesnych rozwiązań jakimi dysponuje dzisiejsza bankowość. Obsługa konta przez internet czy aplikacje to już chleb powszedni dzisiejszej młodzieży. Dzieje się tak m. in. dlatego, że wg najnowszych badań WIB, 91% młodych ludzi czuje się bezpiecznie korzystając z bankowości elektronicznej. Aspekt bezpieczeństwa, wygoda i oszczędność czasu coraz częściej pojawiają się jako główne atuty rozwiązań bezgotówkowych.

Z wyników badań widać, że studenci są dość odpowiedzialną grupą użytkowników bankowości elektronicznej. 70% z nich posiada ustawione limity wartości transakcji - jest to najwyższy wynik wśród wszystkich badanych grup wiekowych, około 60% nie otwiera załączników od nieznanymi nadawców, nie podaje niepotrzebnie swoich danych w Internecie oraz nie przechowuje danych logowania w niebezpiecznych miejscach. Młodzież, najrzadziej spośród badanych grup, zwraca uwagę na symbol kłódki i <https://> przed właściwym adresem strony internetowej - robi to tylko 41% podczas gdy średnia dla ogółu dorosłych Polaków wynosi 54%.

Studenci są dość ostrożni w sieci, choć mogliby bardziej

Do których zaleceń bankowych się stosujesz?

Źródło: „Postawy Polaków wobec cyberbezpieczeństwa”, WIB, 2020

CYBERBEZPIECZEŃSTWO W 8 KROKACH

01) BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z BANKOMATU

Wypłacając pieniądze stań blisko maszyny i zasłoń swoim ciałem ekran i klawisze, dodatkowo zasłoń też ręką klawiaturę. Jeszcze przed włożeniem karty do bankomatu sprawdź czy wejście na kartę nie posiada żadnych dodatkowych nakładek w postaci np. doklejonej nietypowej listwy z nawierconymi małymi otworami, elementów działających jak magnes, elementów, które można oderwać czy odkleić itd. Zwróć również uwagę na klawiaturę – nie powinna być wypukła ani zniekształcona. Jeśli wygląd lub funkcjonowanie bankomatu wzbudzi Twoje podejrzenia nie wykonuj transakcji.

02) BEZPIECZEŃSTWO KODU PIN

PIN do karty bankowej nie powinien być nigdzie zapisywany, szczególnie na karcie, w portfelu ani w telefonie. Ułóż PIN, który nie będzie oczywisty (jak data Twoich urodzin czy ciąg takich samych cyfr). Nigdy nie podawaj nikomu swojego PINu, ani nie pożyczaj karty. Pamiętaj o zmianie PINu co jakiś czas, np. raz na pół roku. Aby zwiększyć swoje bezpieczeństwo sprawdzaj także wyciąg z konta, w przypadku podejrzanych transakcji zgłoś problem swojemu bankowi.

03) CHROŃMY SWOJĄ TOŻSAMOŚĆ

Powinniśmy mieć świadomość, że nie tylko zagubienie dowodu tożsamości, ale również jego czasowa strata może przyczynić się do naszych problemów w przyszłości. Nie należy więc pozostawiać dokumentów bez opieki czy też jako zastaw np. w wypożyczalni. Przestępcy posiadający nasze dane osobowe mogą przykładowo wyłudzić kredyt na nasze nazwisko czy też wziąć tzw. chwilówkę w firmie pożyczkowej. Przestępcy mogą także na nasze nazwisko wypożyczyć i sprzedać samochód lub podpisać kilka umów z operatorem telekomunikacyjnym, dostając w zamian markowe telefony komórkowe. Problemy związane z wykorzystaniem naszej tożsamości mogą do nas dotrzeć po kilku miesiącach lub nawet latach. Bardzo ważną czynnością po utraceniu dokumentu tożsamości jest jego zastrzeżenie. Gdy zastrzegasz dowód, zgłaszasz go do Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE. W kilka minut informacja dotrze do wszystkich banków w Polsce, Poczty Polskiej oraz operatorów telefonii komórkowej. Twoja tożsamość jest bezpieczna i nikt nie będzie mógł już potwierdzić tożsamości na podstawie Twojego dokumentu. Sprawdź na: www.dokumentyzastrzezone.pl

04 STRACIŁEŚ KARTĘ? NIE RYZYKUJ

Skorzystaj z wygodnego systemu do zastrzegania kart bankomatowych. Zadzwoń na numer **(+48) 828 828 828**, wypowiedz nazwę banku, a system połączy Cię z jego infolinią. Następnie odpowiedz na kilka pytań weryfikujących i bezpłatnie zastrzeż swoją kartę.

05 INSTALUJ ROZWAŻNIE PROGRAMY ZE SPRAWDZONYCH ŹRÓDEŁ

Szczególnie narażone są osoby, które pobierają aplikacje, nie tylko z oficjalnych sklepów i pozwalają im na niczym nieuzasadnione nadawanie uprawnień dostępowych do zawartości urządzenia. Zagrożenie stanowią mogą też phishingowe (czyli wyłudzające dane) e-maile oraz wyskakujące reklamy na stronach, w które możesz kliknąć nawet przez przypadek. Aplikacja antywirusowa może pomóc wykryć fałszywe aplikacje i próby wyłudzeń danych. Pomoże także gdy telefon zostanie zgubiony lub skradziony – wiele antywirusów pozwala na zdalne usuwanie danych.

06 ZABLOKUJ EKRAŃ

Tak, jak nie zostawiasz otwartych drzwi do domu, tak nie zostawiaj otwartego dostępu do swojego telefonu lub laptopa. W czasach weryfikacji odciskiem palca, twarzą czy kilkucyfrowym kodem nie warto podawać swoich danych na tacy. Stosuj zabezpieczenia jakie umożliwia Ci Twoje urządzenie.

07 AKTUALIZUJ SYSTEM I APLIKACJE

Aktualizacje systemu operacyjnego oraz kluczowych aplikacji, oprócz dodatkowych funkcji i możliwości, zawierają w sobie wiele dodatków poprawiających bezpieczeństwo naszych danych oraz wirtualnego portfela. Warto również rozdzielić kanały komunikacyjne tak, by autoryzujące wiadomości np. SMS przychodziły na inne urządzenie, niż to przez które logujemy się do banku.

08 POMYŚL, SPRAWDŹ ZANIM KLIKNIESZ

Większość ataków polega właśnie na wykorzystaniu ludzkiej naiwności. Przestępcy tworzą komunikat motywujący odbiorcę do tego, żeby wykonał szybko jakieś działanie. Nikt nie chce stracić dostępu do maili albo mieć zablokowanego konta bankowego. Dlatego klikamy w podany link, żeby uchronić się przed taką sytuacją. Nie powinniśmy tego robić, bo banki nigdy nie komunikują się z klientami w tych sprawach w taki sposób. Czy można uchronić się przed takimi kłopotami? Najlepsza rada brzmi – daj sobie czas! Nie klikaj od razu w link, pomyśl, zadzwoń do instytucji lub osoby, od której potencjalnie otrzymałeś e-mail lub smsa, z pytaniem czy rzeczywiście chcą żebyś wykonał nietypowe działania.

STUDENT A RYNEK PRACY

Choć rynek pracy w Polsce, niezmiennie od kilku lat, jest dla studentów bardzo przyjazny to jednak ostatnie miesiące w związku z pandemią koronawirusa obfitują w spore zmiany. Z jednej strony ogłoszony w połowie marca bieżącego roku lockdown, z drugiej niepewność co do kształtu zajęć w nowym roku akademickim 2020/2021 powodują, że rynek pracy - głównie sezonowej i w profesjach głównie obsadzanych przez studentów - zmienił się diametralnie. Zatrudnieni na umowę zlecenia kelnerzy, sprzedawcy, asystenci wieczorowi, recepcjoniści z dnia na dzień stracili pewność zatrudnienia, a często i pracę. Zamknięto kawiarnie, biura, galerie handlowe, nakazano opuszczenie akademików – cóż było robić, trzeba było wracać do domu. Pojawiło się też trochę nowych ofert, które spotkały się z niemałym zainteresowaniem np. e-commerce. W wielu sklepach internetowych potrzebni byli pracownicy do obsługi przesyłek, stron internetowych, dostawcy w firmach kurierskich. Ten, kto zachował zimną krew i potrafił się szybko przebranżwić wygrał, malkontenci i marudy pozostały z niczym. Pytanie tylko czy wczorajsi zwycięzcy w zawodach studenckich zawodach pozostaną zwycięzcami w październiku, gdy okaże się że na studiach humanistycznych wszystkie zajęcia odbywają się zdalnie i nie ma potrzeby siedzieć w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie, Poznaniu. Wydaje się, że tak – bo najbliższe lata to czas dla tych, którzy pozostaną elastyczni i otwarci na nowe wyzwania. Jeśli do tego dodać odrobinę technicznego wykształcenia to sukces na rynku pracy murowany. Spójrzmy na liczby.

Studenci kierunków społecznych w przewadze (znaczącej)

Absolwenci uczelni w roku akademickim 2018/2019 wg obszarów kształcenia

OBSZAR NAUK SPOŁECZNYCH	134797
OBSZAR NAUK TECHNICZNYCH	66832
OBSZAR NAUK MEDYCZNYCH I NAUK O ZDROWIU ORAZ NAUK O KULTURZE FIZYCZNEJ	48355
OBSZAR NAUK HUMANISTYCZNYCH	28048
OBSZAR NAUK ROLNICZYCH, LEŚNYCH I WETERYNARYJNYCH	12089
OBSZAR NAUK ŚCISŁYCH	8083
OBSZAR NAUK PRZYRODNICZYCH	7651
OBSZAR SZTUKI	7402
BRAK OKREŚLONEGO OBSZARU	419

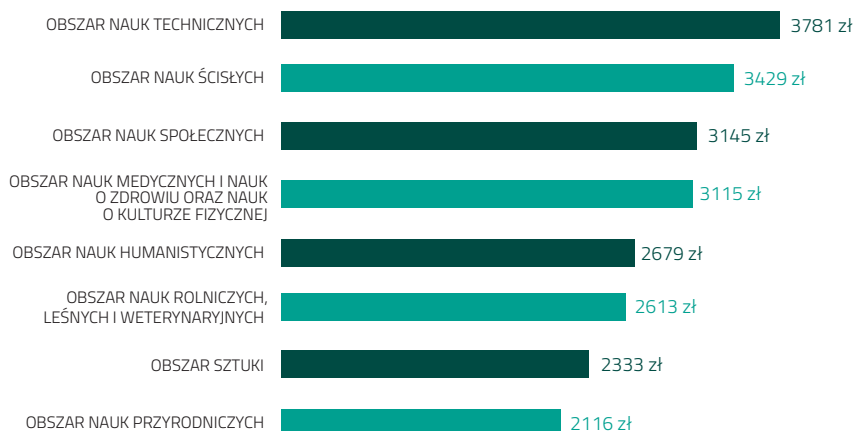
Źródło: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2019

Jak wynika z danych MNiSW w roku akademickim 2018/2019 mury polskich uczelni z dyplomem opuściło 314 000 osób to o ponad 35% mniej niż w rekordowym roku akademickiego 2010/2011. Największą liczbę absolwentów dostarczają kierunki z obszaru nauk społecznych blisko 135 000, nauk technicznych prawie 67 000, nauk medycznych i kultury fizycznej nieco ponad 48 000.

Analizując zarobki, na podstawie bazy Ekonomicznych Losów Absolwentów prowadzonej przez MNiSW, należy zwrócić uwagę na pogłębiające się dysproporcje pomiędzy poziomem zarobków absolwentów kierunków ścisłych i technicznych, a zarobkami absolwentów kierunków humanistycznych, społecznych czy z obszaru sztuki. Różnice w zarobkach brutto, w rok po rozpoczęciu pracy sięgają 1000–1500 zł miesięcznie na korzyść kierunków ścisłych i technicznych. Wydaje się, że ta tendencja będzie się utrzymywać, a jeśli do tego dodać wzmożone zapotrzebowanie rynku na informatyków, specjalistów od telekomunikacji, twórców aplikacji internetowych to za rok dysproporcje w wynagrodzeniach mogą okazać się jeszcze większe. Dlatego już dziś studiując na politechnice warto wybierając specjalizację myśleć o specjalizacjach przyszłości – obszarze sztucznej inteligencji, Internetu rzeczy, blockchain. Ci, którzy studiują na studiach humanistycznych, powinni jak najprędzej rozpocząć praktyki zawodowe w interesujących ich obszarach, bowiem rynek jest coraz bardziej nasycony i tylko najwybitniejsi absolwenci prawa będą po latach partnerami w wielkich kancelariach, pozostali zaś spędzać będą długie godziny w wielkich open space'ach wertując kodeksy i otrzymując za to niskie wynagrodzenie

Młodzi inżynierowie spokojni o przyszłość

Średnie zarobki absolwentów rok po dyplomie (zł brutto)

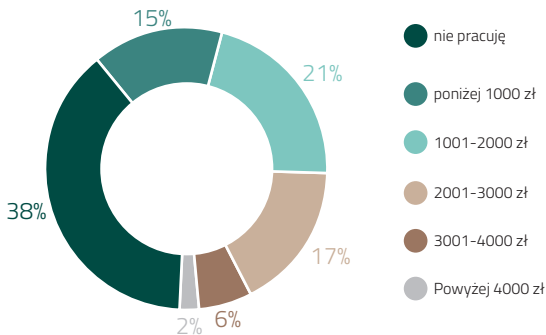

Źródło: Ekonomiczne Losy Absolwentów, MNiSW 2019

Warto zauważyć, że zderzenie z rynkiem pracy dla wielu absolwentów bywa bardzo bolesne. Dziś, co trzeba wyraźnie podkreślić, nie wystarczy studia skończyć, trzeba je ukończyć na dobrym kierunku, z bardzo dobrym wynikiem i na renomowanej uczelni. Do tego potrzebne są zawodowe praktyki, referencje i jeszcze pozauczelniane osiągnięcia. Pracodawcy poszukują ludzi wykształconych ciekawych świata mających szerokie horyzonty – właśnie tacy ludzie mają szansę na awans i karierę. Pozostałych czeka – ciężki los. Liczby są tu bezwzględne. Jak wynika z danych WIB zebranych wśród osób w wieku 18-24 lata, powyżej 3000 zł na rękę zarabia zaledwie co 10. badany. Gdy ankieterzy pytają o zarobki marzeń, czyli powyżej 3000 zł chciałby zarabiać co trzeci. Dziś trudno odnaleźć studenta, który zarabia netto powyżej 5000 zł, a według oczekiwań prawie co piąty chciałby tak zarabiać.

Ponad 60% studentów w Polsce pracuje

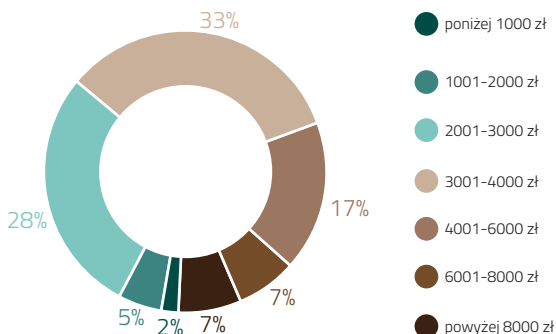
Ile obecnie zarabiasz miesięcznie „na rękę”?

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Partner na zlecenie WIB, 2020

Co trzeci student chciałby zarabiać „trójkę”

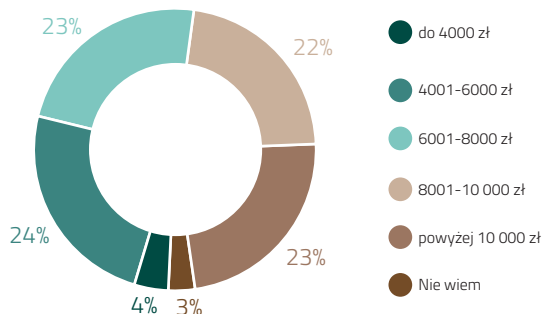
Ile chciał(a)byś obecnie zarabiać miesięcznie „na rękę” w swojej pracy?

Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Partner na zlecenie WIB, 2020

📈 1 na 4 planuje zarabiać ponad 10 tysięcy złotych miesięcznie

Ile chciałabyś/chciałbyś zarabiać miesięcznie "na rękę" w swojej pracy za 10 lat?

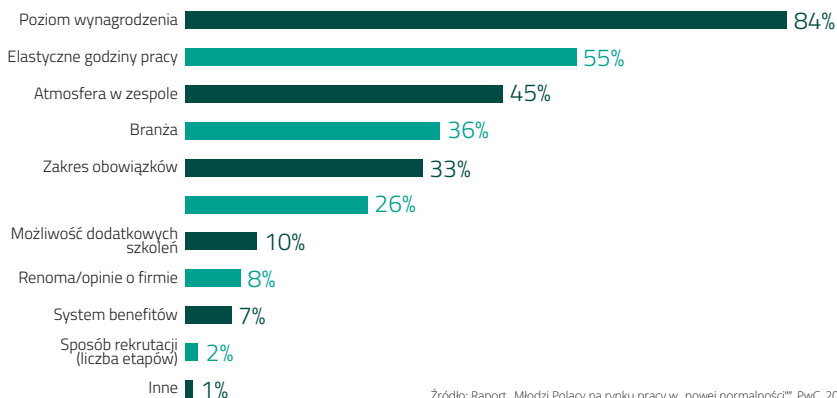
Źródło: Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków”, Partner na zlecenie WIB, 2020

Jeszcze ciekawiej, według WIB, prezentują się oczekiwania młodych Polaków co do preferowanych zarobków, wpływających co miesiąc na konto za 10 lat. Aż 93% z badanych nie wyobraża sobie, aby wtedy dostawać „na rękę” mniej niż 4000 zł. Najwyższe ambicje, aby zarabiać ponad 10 000 zł ma 25% z nich.

I choć już wiele lat temu żartowano, że pieniądze to nie wszystko i że bez pieniędzy można żyć to może warto uwierzyć danym zebranych przez WIB i Parlament Studentów RP. Prawie 85% badanych pytanych o to, co jest najważniejsze przy poszukiwaniu pracy, wskazywało na wynagrodzenie. Zaledwie nie całe 8% badanych wskazywało na renomę firmy i opinie o pra-

📈 Pieniądze to nie wszystko ale jednak...

Co jest dla Ciebie najważniejsze przy poszukiwaniu pracy (maks. 3 odp.)

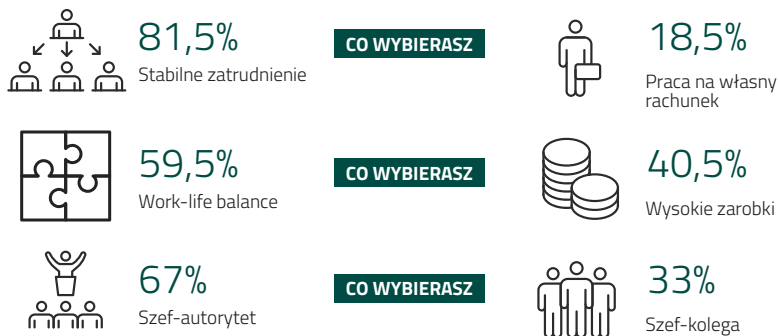

Źródło: Raport „Młodzi Polacy na rynku pracy w „nowej normalności””, PwC, 2020

codawcy. Czy te dane mogą dziwić? I tak i nie - z jednej strony praca w renomowanej firmie to jest coś, ale tą renomą nie da się zapłacić w supermarkecie, ani za czynsz czy mieszkanie.

Oczekiwania młodych ludzi są zdecydowanie inne niż kilka lat temu. Raport „Młodzi Polacy na rynku pracy w „nowej normalności” przeprowadzonym przez PwC przedstawia najważniejsze aspekty związane z pracą zawodową. Studenci cenią sobie przede wszystkim stabilność zatrudnienia, co powiązane jest również z warunkiem podpisania umowy o pracę. Znaczący dla młodych ludzi jest także szef, który wzbudza w nich chęć naśladowania. Jednakże - co zastanawiające - jedynie 40,5% badanych wskazało istotność wysokich zarobków. Młodzi respondenci tylko w 13% preferują umowę o dzieło lub umowę zlecenie.

📈 „Nowa normalność”, czyli co się liczy dla młodych

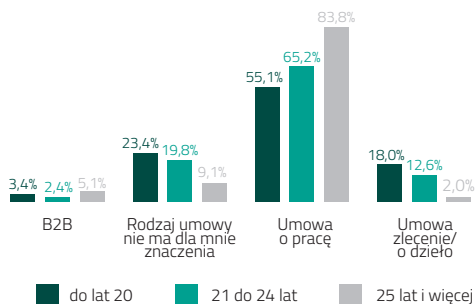
Źródło: Raport „Młodzi Polacy na rynku pracy w „nowej normalności””, PwC, 2020

📈 Aspiracje zawodowe młodych Polaków – rodzaj umowy

W większości młodzi ludzie szukają zatrudnienia na umowę o pracę. Wraz z wiekiem rośnie znaczenie tej formy umowy – wśród osób 25+ już prawie 85% szuka umowy o pracę, podczas gdy w grupie osób do 20. roku życia jest to 55%.

Młodzi respondenci są bardziej elastyczni w kwestii umowy o zatrudnienie – dla 20% osób w wieku 21–24 lata rodzaj umowy nie ma znaczenia, a 13% z nich preferuje umowę o dzieło lub umowę zlecenie.

Preferowana forma zatrudnienia dla Ciebie to:

Źródło: Raport „Młodzi Polacy na rynku pracy w „nowej normalności””, PwC, 2020

PRACA SZUKA STUDENTA!

ABC NA START ŻYCIA ZAWODOWEGO

Nie ważne, czy chcesz „tylko dorobić”, czy już podczas studiów budować swoją karierę zawodową – warto pamiętać o trzech podstawowych zasadach. To nie tylko pozwoli Ci uniknąć przykrych konsekwencji, ale przede wszystkim, da solidne fundamenty do świadomego prowadzenia kariery na rynku pracy.

Podpisz umowę

Umowa to nie ukłon w stronę pracownika, a obowiązek każdego pracodawcy! Określa wzajemne obowiązki i Twoje wynagrodzenie, ale chroni także Twoje prawa. Rodzaj umowy zależy od Ciebie – poniżej pokazujemy czym różnią się trzy podstawowe i powszechnie stosowane umowy na rynku.

Dbaj o swoje bezpieczeństwo

Oczywistym jest, że należy wykonywać polecane obowiązki starannie, ale bezpieczeństwo przede wszystkim. Nie traktuj BHP jak uciążliwych formalności. Pracuj rzetelnie, ale pamiętaj, że zdrowie masz tylko jedno i reaguj, kiedy warunki pracy mogą zagrażać Tobie lub Twoim współpracownikom.

Pamiętaj o referencjach

Podczas życia zawodowego gromadzisz umiejętności i doświadczenie. Pamiętaj również, aby w swoim portfolio mieć referencje z każdego miejsca pracy. To dowód dla kolejnego pracodawcy, że powierzone Tobie obowiązki były wykonywane rzetelnie i sumiennie.

Kiedy w portfelu papierową legitymację szkolną zastępuje plastikowa legitymacja studencka, coś się zmienia. Nie chodzi tylko o korzystne rabaty i zniżki, z których korzystamy w ulubionych lokalach gastronomicznych, księgarniach czy punktach ksero. Chodzi bowiem też o uświadomienie sobie, że w wielu przypadkach wchodzimy w ostatni etap edukacji w naszym życiu, którego jednak nie powinniśmy spędzić zupełnie beztroska. Również, a może przede wszystkim w kontekście naszej przyszłości ekonomicznej. Mówią wprost – po prostu warto

zawczasu pomyśleć o pieniądzach. To, co najlepiej z nimi zrobić, jest dość złożone i zależy ściśle od wielu czynników. Nieco łatwiej powiedzieć, czego nie należy robić. W końcu te drugie rady zawsze będą aktualne, zarówno w czasie hossy, jak i bessy. Co więc może okazać się kosztownym błędem?

01 Zakładanie, że w przyszłości będzie miało się mnóstwo pieniędzy

Takie podejście nie sprzyja racjonalnym wydatkom. Zazwyczaj w parze z nim idą rozrzutność i brak oszczędności. Pożyczki zawsze są kosztowne, a życie ponad stan, owszem, da nieco przyjemności, ale na bardzo krótką metę. Każde wydatki powinna poprzedzić refleksja na temat stanu odłożonych środków.

02 Unikanie „jak ognia” pracy i zobowiązań zawodowych

Nasi rówieśnicy nie śpią. Wielu z nich już od początku studiów, szuka okazji do zarobku. I to nie tylko z prac tymczasowych, ale także płatnych staży i praktyk, które odbywają w różnych firmach i instytucjach. Być może warto rozważyć tę ścieżkę (oczywiście po pierwszych miodowych miesiącach beztróskiego studiowania).

03 Wybór kolejnego kierunku studiów, który nic nam nie da

Często po pierwszym semestrze studiów, dochodzimy do wniosku, że warto byłoby rozpocząć drugi kierunek. Same w sobie może okazać się to cennym uzupełnieniem wykształcenia. Jednak przy wyborze kierunku łatwo o błąd. Warto zadać sobie pytanie, co taka nauka da nam w zawodzie, którego chcemy się podjąć i czy faktycznie pozwoli nam lepiej wykorzystać dotychczasową wiedzę. Nieprzemyślany kierunek będzie tylko startą czasu i pieniędzy.

04 Oszczędzanie na ubezpieczeniu

Młodość nie trwa wiecznie, wypadki chodzą po ludziach, a i żywioł może zainteresować się naszym domem lub mieszkaniem – to banały, ale jakże prawdziwe. Jeśli będziemy mieli pecha, grożą nam olbrzymie finansowe tarapaty.

05 Oszczędzanie zbyt... dużych kwot

To oczywiście mniej możliwe w sytuacji pierwszorocznika, ale niewykluczone. Lepiej regularnie i samodzielnie odkładać mniejsze sumy (lokata lub konto emerytalne), niż zobowiązywać się, np. w umowie z bankiem, do wyższych comiesięcznych wpłat na jakiś oprocentowany rachunek. A co jeśli z jakiegoś powodu dojdą nowe wydatki?

ŹRÓDŁA

- Academic Ranking of World Universities, 2020
- Ankieta „Aktywny Student: Aktywność-Finanse-Prawa Studenta”, Warszawski Instytut Bankowości/Parlament Studentów, 2020
- Badanie „Ekonomiczne Losy Absolwentów 2019”, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2020
- Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków”, Warszawski Instytut Bankowości, 2020
- Badanie „Sytuacja finansowa młodych Polaków, Warszawski Instytut Bankowości, Fundacji GPW, 2020
- Liczba uczelni i pracowników naukowych w Polsce, <https://www.prawo.pl/student/liczba-studentow-w-polsce-1-2-mln,498019.html> (dostęp: sierpień 2020)
- Liczba uczelni w Polsce (w latach 1990-2019), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2018
- Liczba studentów w Polsce w latach 1991-2019, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2020
- Podział studentów w Polsce wg płci (dane na 31.12.2019), Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2020
- Raport „Studenci na rynku nieruchomości”, AMRON/Warszawski instytut Bankowości, 2020
- Raport „Kobiety na politechnikach”, Fundacja Edukacyjna Perspektywy, 2020
- Raport „Młodzi Polacy na rynku pracy w „nowej normalności””, PwC, 2020

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Przemysław Barbrich, Iwona Gadomska, Bartłomiej Majewski, Paweł Minkina, Michał Polak, Ariel Wojciechowski.

Materiał opublikowany w ramach Projektu „Aktywny Student” realizowanego przez Warszawski Instytut Bankowości we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

3 grosze o ekonomii

co tydzień po studencku o finansach
i tematach ważnych dla młodych ludzi:

finanse osobiste

oszczędzanie i inwestowanie

cyberbezpieczeństwo

nowoczesne technologie

kariera i rynek pracy

zainteresowania i rozwój

Nowy odcinek
w każdy piątek
o 13.45 na antenie

KAMPUS
KAMPUS
KAMPUS
KAMPUS
KAMPUS

Śłuchaj nas o każdej porze,
gdziekolwiek jesteś!

W ramach:

Śłuchaj nas także w:

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

WIĘCEJ INFORMACJI
ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

dr Przemysław Barbrich
Dyrektor Zespołu Komunikacji i PR ZBP
tel. 660 763 831
przemyslaw.barbrich@zbp.pl

Paweł Minkina
Doradca Zarządu ZBP
tel. 603 62 62 69
pawel.minkina@zbp.pl

Michał Polak
Wiceprezes Warszawskiego Instytutu Bankowości
tel. 503 624 032
mpolak@wib.org.pl